

TORSDAG 13 SEPTEMBER. NR 37/2012

## Odlar stillhet

Sidan 2



## Ur själens djup stiger ny musik

Sidan 11

## Berättelser ur livet pekar på nåden

Sidan 12

# Rika och fattiga drar åt olika håll

Domkapitlet i Borgå ville ha svar på hur de åländska församlingarna ser på sin framtid. Svaren varierar.

Sidan 4



## Cyprioter sörjer förlorade kyrkor

Sidan 6

## Akademisk gudstjänst väcker protest

Sidan 5

## Välsignat blev pinsamt

Sidan 19

## Bilaga till Petrus församling

PETRUS

REPORTAGE FRÅN MAURETANIEN:

# Svältens sanna ansikte

Sidan 8



LEDARE MAY WIKSTRÖM

## Ge vårt välstånd ett knytnävsslag!

**KP** FRÅGAN OM framtiden faller till marken som en sten bland flyktingarna i jätteläget i Mbere. De tillfrågade vänder undan blicken, styr om svaret till något annat. Det var en av de saker som fick den svenska journalisten David Qviström från Kyrkans Tidning att se sin egen oförmåga: den välmåendes gigantiska avstånd till den svält som nu drabbar västra Afrika. Till svält och nöd överhuvudtaget.

KP bjuder den här veckan på hans reportage som är en resa, inte bara till den stängda islamistiska staten Mauretaniens, utan till vår egen välfärds centrum.

Texten är ett knytnävsslag i magen som vi får ta. Dela chocken och skammen. Förhoppningsvis reagera så som vårt välmående förpliktar oss till. Därför att vi inte vet vad det är att vara fattiga.

**DEN ALLRA** hårdaste insikten kommer när journalisten inser att slaget kanske redan är förlorat innan han har fullgjort sitt uppdrag. Han kan inte skriva om svält, för han förstår sig inte på den. Myten om den objektiva reportern spricker. Under resans gång utvecklar sig uppdraget till ett annat: inte att skriva om svälten utan om den rikedom som han som svensk och vi som finländare delar – och som förstöcker oss.

Den insikten får honom att svara hårt och sanningen när en av hans guider i läget försiktigt frågar om artikeln han skriver kommer att leda till att folk skickar mer pengar så att de kan köpa fler tält. Att folk därhemma nog vill veta vad de ger till.

**DET ÄR** redan ett bra tag sedan kyrkor och biståndsorganisationer slog larm om svältkatastrofen i Sahelområdet. Det är tröstlöst att erkänna faktum, att det verkar vara så att det måste gå så långt att bostadskadavren flankerar vägarna, att miljoner människor flyr från sina hem i ren och skär hungersnöd innan någon vaknar.

Om vi har vaknat.

**VÄLSTÅND** är det ord Qviström använder om oss. Ja, oss alla. Det ligger ett helvetesgap mellan det ”nej” som nekar ett barn en ny mobiltelefon och det som nekar det ens den ynkeligaste av matransoner.

Fattigdom är det däremot att vara så obstinat i sin välfärd att det alltid finns nya välklingande argument för att låta bli att hjälpa. Fattigdom är det att föstra nya generationer med hårda hjärtan.

Fattigdom, att aldrig ha känt den nakna utsatthet som bara består i det faktum att ens hud har en viss färg.

Fattigdom, fattigdom, att demaskera sin ovilja att öppna plånboken till en överdriven omsorg om att resultatet av hjälpen ska redovisas, helst innan den getts. ”Om jag inte ser ett foto på mannen som fick min femeurossedel så får det vara.”

I de här avseendena finns det stor svält både i nord och syd. Hos oss förtvinar den bara inifrån.

**DET FINNS** en rad organisationer i Finland som kanalisera hjälp till Sahel, både kyrkliga och andra. Reportaget från Mbere ger förhoppningsvis en välbehövlig puff att skanna igenom den listan.

## PROFILEN: TOPI HAARLAA

”På landet har jag utrymme och frid, i stan har jag människor.”

# I stillheten får själen vila ut

I sitt eget kapell kan han bli stilla. Att ta tid för tystnad betyder inte att vara fanatiskt helig, tankar på skörde- tröskans kommande reparation är tillåtna. Topi Haarlaa varvar kollektivet i Helsingfors med jordbruk på landet.

TEXT OCH FOTO: ANDREAS ANDERSSON

Ett förortsborn från Esbo som är jordbrukare i Nummi-Pusula och teologistuderande i Helsingfors. Så beskriver **Topi Haarlaa**, 36, sig själv.

– På grund av studierna bor jag tillfälligt i Helsingfors. Jag har gjort det i fjorton år redan, berättar Haarlaa.

Jag träffar honom på gården i Nummi-Pusula i västra Nyland. Morgondimman har precis lättat och vi går ut på ett av kornfälten.

– Helt rå. Sommaren är sen i år, säger han när han inspekterar och smakar på kornet.

Topi Haarlaa hade aldrig tänkt att han skulle bli jordbrukare. När hans farbror dog oväntat för ungefär tio år sedan försökte släkten länge fundera hur de skulle dela upp hans ägor. Efter två och ett halvt år hade tanken mognat och Haarlaa bestämde sig för att ta över jordbruket.

– Jordbruket är min hobby trots att det är mitt levebröd. Titeln ”jordbrukare” känns fortfarande lustig men jag är glad över att bära den.

### Kollektiv inte bara för studerande

I Helsingfors bor Haarlaa i ett kristet kollektiv tillsammans med tre andra. I början av studietiden bodde han länge ensam men provade på kollektivboende i en månad främst för upplevelsens skull. Vid samma tid bestämde han sig för att ta över jordbruket men ville inte bo ensam i skogen. Det kändes inte heller förnuftigt att ha hektarvis med utrymme på landet och en etta i stan.

– På landet har jag utrymme och frid, i stan har jag människor. Vi är ett slags familj. I började hade vi gemensamma andakter, åt tillsammans och gjorde saker tillsammans. Nuförtiden har vi förslöats och gör inte lika mycket ihop.

Haarlaa konstaterar att kollektivt boende inte är särskilt vanligt i Finland men hoppas att fler skulle hitta och våga prova på boendeformen.

– Att bo tillsammans med andra kan vara ett lysande alternativ, inte bara för studerande utan för människor i alla åldrar!

### Automatiska andakter i eget kapell

Topi Haarlaas bakgrund är helt vanlig luthersk. I många år har han haft förtroendeuppdrag i sin hemförsamling i Alberga i Esbo. Teologistudierna fastnade han för efter resor till ryska Karelen med en bekant präst. Prästen, hans fru och en stor grupp frivilliga arbetade med humanitärt bistånd och ledde läger för konfirmander och barn.

– Jag började fundera på att tjäna andra genom andligt arbete, säger Haarlaa.

Att tjäna andra är viktigt för honom. Hans mål i livet är att hitta en plats där han är till så stor nytta som möjligt för andra. Hur jordbruket förenas med det vet han inte ännu.

– En idé är att jag kunde ha något slags mötesplats och ordna tysta retreatar på gården.

Helt långsökt verkar den tanken inte. Vi går över gården till en gammal loftbod där Haarlaa har inrett ett eget kapell. Trasmattor, dynor och böneballar är utspridda över golvet, några ikoner står i hörnen. Längst framme står en krucifixikon målad av byns egen ikonmålare. I kapellet finns också högtalare och en dator som Haarlaa programmerat så att den automatiskt spelar tre bönestunder om dagen.

– Först klämtar klockorna i Taizé, sedan kommer några Taizésånger, textläsning, tystnad och böner.

Han berättar att han försöker vara lyhörd för vad Gud vill säga till honom. Det gör han genom att läsa Bibeln, lyssna till Gud i tystnad och ta tid för sig själv.

– Jag har inte alltid mycket att säga eller be om. Det är viktigt för mig att ha öronen öppna och försöka höra vad Herren vill säga till mig. Taizé-

musiken hjälper mig att skjuta undan sorlet. Men jag försöker inte styra mina tankar – det kan hända att jag tänker på vardagliga saker som hur jag ska reparera skördetröskan. Att ta tid för tystnad betyder inte att vara fanatiskt helig.

I kollektivet har han saknat möjligheten till stilla stunder. Han skulle vilja att det fanns både gemensamt liv och ett tystadens rum.

– I stan har jag inte uppnått det, men på landet får jag ro.

### Kyrkan kan lära sig av ekumeniken

Kommuniteten Taizé i Frankrike spelar en viktig roll i Topi Haarlaas liv, särskilt som inspirationskälla. För drygt tio år sedan började han leda läger i Taizéstil för ungdomar i Alberga församling. De lever tillsammans i en vecka, har andakter och äter tillsammans. De går på jobb och studier som vanligt för att återvända till lägergården på kvällen.

Förståelse och gemenskap över kyrkogränserna är också viktig för Haarlaa. Han säger att han lärt sig förstå varför pingstvännen tänker på ett sätt och adventister på ett annat. Han har lärt sig uppskatta rikedomar i andra kyrkor och i sin egen lutherdom.

– Det gemensamma man har räcker till. Jag njuter av ett enkelt tros liv som bygger på tillit utan att fokusera på olikheterna.

På påsken förra året var Haarlaa på ett Taizémöte i Moskva och bodde hos ett ortodoxt par i en veckas tid. De deltog tillsammans i församlingens förberedelser inför påsken, bland annat i fyra timmars liturgier.

– Att själv delta i gudstjänster och se hur de ortodoxa lever gav mig förstärkt för deras spiritualitet. I slutet av september kommer Moskvaparet till Taizémötet i Helsingfors och jag får vara deras värd på ”luthersk mark” och visa dem mitt land och min egen kyrkas rikedomar. Det är jag glad över.

Topi Haarlaa tycker att den ömsesidiga respekten fungerar på det ekumeniska fältet men behöver öka inom kyrkan.

– Det är som med konsten. Alla vill inta ha stridande tjädertuppar på sin vägg, då ska man låta dem njuta av Picasso istället. Jag hoppas att man kunde finna glädje i olikheterna, för alla kyrkor strävar ändå mot det goda.

## KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

**Ansvarig chefredaktör**  
May Wikström  
tfn (09) 612 615 33/  
040 153 0313  
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

**Redaktion i Helsingfors**  
Sandvikskajen 13  
00180 Helsingfors  
Tfn (09) 612 615 49  
Fax (09) 278 4138

**E-post:** redaktionen@kyrkpressen.fi

**Redaktion i Österbotten**  
Norrmalmgatan 21 A  
68600 Jakobstad  
gsm 050 585 6460

**Redaktörer:**  
e-post:  
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

**Andreas Andersson**  
tfn (09) 612 615 52

**Rolf af Hällström**  
tfn (09) 612 615 53

**Tomas von Martens**  
tfn (09) 612 615 49

**Johan Sandberg**  
(Österbotten)  
gsm 050 585 6460

**Sofia Torvalds**  
tfn (09) 612 615 54

**Webbredaktör:**  
webred@kyrkpressen.fi

**Layout:**  
Malin Aho

**Utgivare:**  
Fontana Media Ab

**Bank:** Sampo  
IBAN: FI34 8000  
1301 1585 40  
BIC: DABAFIHH

**Paradbild:**  
Johannes Frandsen

**Tryck:**  
Botnia Print, Karleby

## KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

**Annonseredaktör:**  
**Erika Rönngård**  
tfn (09) 612 615 50,  
annons@kyrkpressen.fi

**Annonser:**  
Färg 2,05 €/spmm  
Svart-vit 1,65 €/spmm  
**Moms 23% tillkommer**

**Radannonser:**  
4,50 €/rad inkl. moms.

**Familjeannonser:**  
1 €/spmm inkl. moms.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet **www.kyrkpressen.fi**

**Annonsförsäljning:**  
e-post:  
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

**Tom Kytöpuuro,**  
gsm 041 447 5725

**Björn Sten,**  
gsm 0400 012 390

**Leif Westerling,**  
gsm 050 329 4444,  
fax (09) 278 4138

**Jonny Åstrand,**  
tfn (06) 347 0608,  
gsm 0500 924 528,  
fax (06) 347 1018

**Prenumerationer** och adressändringar  
tfn (09) 612 615 50,  
**prenumeration@kyrkpressen.fi.**

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

**Prenumerationspriser:**  
Finland & Norden 68 €  
Utlandet 83 €





**HAN HADE** aldrig tänkt att han skulle bli jordbrukare, så titeln känns fortfarande lustig för Topi Haarlaa. På landet får han stillhet som det kollektiva boendet i stan inte tillåter.

## TOPI HAARLAA

**JORDBRUKARE, TEOLOGI-STUDERANDE.**

”JORDBRUK OCH ALLT MÖJLIGT ROLIGT’ STÅR DET PÅ MITT VISITKORT.”

**ESBOBO, BOR I NUMMI-PUSULA OCH HELSINGFORS.**

**TYCKER OM ATT ORDNA SÅDANT SOM ÄR ROLIGT OCH BETYDELSEFULLT FÖR ANDRA.**

ÄR MED I TEAMET SOM ORDNAR ETT INTERNATIONELLT EKUMENISKT TAIZÉ-MÖTE I HELSINGFORS DEN 28-30 SEPTEMBER.

## Nya Åboherden ser ledarskapet som en utmaning

**INSTALLATION.** Björn Nalle Öhman installeras som kyrkoherde i Åbo svenska församling den 16 september. Öhman har tidigare i många år arbetat som omsorgspräst vid Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA).

**Arbetet som kyrkoherde blir säkert annorlunda på många sätt i jämförelse**

**med arbetet som omsorgspräst. Hur ser du på skillnaderna mellan de här två uppgifterna?**

– Som omsorgspräst hade jag en större frihet i arbetet och kunde mera välja själv vad jag fokuserade på. Som omsorgspräst reste jag mycket i stiftet och träffade många människor. I mina nya arbetsuppgifter som kyrkoherde i Åbo blir det

mera administration och ekonomi. Likheten finns i det att i båda jobben träffar man många människor och knyter kontakter.

**Hur ser du på utmaningarna i ditt arbete som kyrkoherde?**

– Jag ser kyrkoherderollen och ledarskapet som en intressant utmaning. Det finns behov av en ny typ



**BJÖRN NALLE** Öhman

av ledarskap som är mindre hierarkisk. Istället för att dela ut uppgifter och direktiv till personalen, vill jag se ett mera jämlikt delande av ledarskapet och att arbetstagarna själva tar ett större ansvar för sitt arbete.

**Hur skulle du hantera en konflikt inom personalen på ett bra sätt?**

– Eftersom vi arbetar i kyr-

kan skulle man hoppas att vi i en församling kan hantera en sådan situation på ett konstruktivt sätt. I praktiken betyder det att man inte hoppas att det går över utan arbetar för en större förståelse och respekt. Som kyrkoherde vill jag vara ett stöd för personalen och arbeta för en folkkyrka där det finns rum för mångfalden.



# Åländsk kyrka eller församling?

## STRUKTURMODELLER.

Mariehamn drömmer om en åländsk kyrka, Sund-Vårdö om en åländsk församling. Nu går frågan vidare till domkapitlet.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**  
ILLUSTRATION: **MALIN AHO**

I vår besökte biskop **Björn Vikström** Åland för att diskutera nya församlingsstrukturer med både förtroendevalda och församlingsanställda. Där dryftades olika modeller för hur de tio åländska församlingarna kunde organiseras i framtiden: skulle de kanske arbeta i en eller flera samfälligheter – eller rentav bli en enda stor församling? Mötet resulterade i en förfrågan som skickades till de åländska kyrkoråden. Den här veckan vill domkapitlet i Borgå ha svar på hur församlingarna på Åland ser på sin framtid.

Det som ingen visste om i april var att tre kyrkofullmäktigeordförande på Åland i strukturdiskussionens kölvatten skulle komma med ett ännu radikalare förslag: en självstyrd åländsk kyrka enligt samma modell som den åländska självstyrelsen. Bakom förslaget ligger **Christian Beijar** från Mariehamn, **Kenth Häggblom** från Jomala och **Kjell Berndtsson** från Finström-Geta.

Församlingen i Mariehamn var den första att klubba igenom en anhållan om att domkapitlet i Borgå ska tillsätta en arbetsgrupp för en självstyrd åländsk kyrka. Både kyrkorådet och kyrkofullmäktige enades bakom förslaget.

**Jan-Erik Karlström**, kyrkoherde i Mariehamn, tror att en längtan efter en självstyrd åländsk kyrka är större bland församlingsmedlemmarna än bland prästerna.

– Många präster har ju rötter på fastlandet. De har inte samma förståelse för tanken om en självstyrd kyrka.

Vid domkapitlet hade man inte väntat sig att få en fråga om åländsk självstyrelse på sitt bord.

– Vi ska givetvis ta upp frågan, men min spontana reaktion är att det är svårt att gå in för en speciell struktur för församlingarna på Åland. Det är en fråga för kyrkomötet och hela kyrkan, säger notarie **Clas Abrahamsson**.

## Kyrka mot församling

Vad skulle då en sådan lösning innebära i praktiken? Enligt förslaget skulle Ålands församlingar ledas av en ledningsgrupp som bland annat skulle tillsätta de åländska prästerna och kantorerna och förvalta medel till exempel för renovering av kyrkor och andra fastigheter.



**MÅNGA PÅ** Åland drömmer om en egen åländsk kyrka – men inte alla. Lilla Sund-Vårdö flaggar i stället för en åländsk församling.

**”Det har gått politik i det hela och politikerna brinner inte alltid för kyrkan.”**

Juanita Fagerholm-Urch

Men alla församlingar på Åland är inte inne på samma linje som Mariehamn.

Sund-Vårdö är en av de små åländska församlingar som uppvisar ett negativt årsbidrag för år 2011. Där står både kyrkoherde **Juanita Fagerholm-Urch** och församlingens förtroendevalda eniga bakom förslaget att slå ihop alltiopa och grunda en åländsk moderförsamling med flera kapellförsamlingar.

– I många år har jag sagt samma sak och känt mig som Johannes Döparen som ropar ute i öknen, men nu börjar många inse att något måste göras. Ålands församling skulle vara

ett starkt brand, tror Fagerholm-Urch.

## Efterlyser solidaritet

Domkapitlet ville att de åländska kyrkoråden skulle ta ställning till fyra olika modeller för hur Ålands prosteri kunde organiseras i framtiden. Kyrkofullmäktige i Mariehamn förkastade alla fyra. Där vill man hellre invänta Ålands lagtings planer på att gå in för eventuella kommunsammanslagningar. Vill någon annan församling samarbeta med Mariehamn är församlingen öppen för förslag.

Men Sund-Vårdö har inte tid att vän-

ta på att lagtinget ska säga sitt. Mariehamn har ett rejält positivt årsbidrag år 2011, Sund-Vårdö ligger på minus.

Diskussionen om församlingsstrukturerna har lett till en polarisering: fattiga församlingar ute på landet kan inte leva med samma beslut som rika församlingar i tätorterna.

– Det har gått politik i det hela och politikerna brinner inte alltid för kyrkan, säger Fagerholm-Urch.

– Det som man saknar i den här diskussionen är solidaritet. Vad finns kyrkan till för? Och vad är det som egentligen ska utmärka en kristen församling?

## ANDAKTER AKTUELLT

### Nästan direkta radioandakter

Nytt för i höst på radioandaktsfronten är att man under september och oktober månad kommer att sända andakter som är bandade dagen innan de sänds.

– Tanken bakom det här

experimentet är att andakterna kan innehålla mera dagsaktuellt material och att man i andakten kan ta upp sådana ämnen som just nu diskuteras i kaffrummen och på arbetsplatserna, berättar radioredaktör **Hedvig Långbacka** vid Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA).



**HEDVIG LÅNGBACKA**

Radioandakterna har hittills gjorts långt i förväg innan de sänds.

– Skälet till att planeringstiden är så lång är dels att andaktsprogrammen övervakas av det så kallade Övervakningsorganet, som ska godkänna planerna långt i förväg.

Dels har det att göra

med att manus ska läsas igenom och helst ska de färdiga programmen kontrolleras. Det här hänger ihop med att rundradions programregler bör följas. Därför ska en studio bokas långt i förväg.

– Just nu finns det inte möjlighet att sända andakter direkt, utom vid stora

katastrofer och samhällskriser, säger Långbacka.

Andra nyheter är att en ny era börjat i Familjeandakten som sänds lördagar. **Lars Collmars** alla berättelser har nu sänts och vi får lyssna till **Kristina Reftells** kristna fabler ur boken *Djurens andaktsbok*.

■ TOMAS VON MARTENS





INSKRPTION MED gudstjänst leder till exkludering av dem som inte är troende lutheraner, hävdas i ett debattinlägg. FOTO: MATIAS DAHLBÄCK

# ”Ojämnt med gudstjänst”

**INSKRPTION MED GUDSTJÄNST.** Av historiska och traditionella skäl hålls det gudstjänst vid universitetens inskription varje höst. Den här traditionen ifrågasätts nu vid Åbo Akademi.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

I ett debattinlägg i Meddelanden från Åbo Akademi föreslås att akademien går in för religiöst neutrala festligheter i stället för att inleda höstterminen med en traditionell gudstjänst. Debattinlägget och förslaget kommer från **Stig-Göran Lindqvist** som är nyligen pensionerad direktör för datacentralen vid Åbo Akademi.

Lindqvists inlägg är skrivet i en försiktig och saklig ton. Han har stor förståelse för traditioner men poängterar att alla traditioner ingalunda är positiva. Akademien är i dag ett internationellt och mångkulturellt universitet och bland studerande och anställda finns

**”Men i dag har vi ett annat samhälle. På 1600-talet var så gott som hela befolkningen lutheraner, i dag finns det troende av alla valörer och inriktningar.”**

Stig-Göran Lindqvist

talrika religiösa inriktningar företrädda, skriver han.

## Historiska skäl och praxis

Som stöd för att man håller en gudstjänst vid universitetens inskription brukar man hänvisa till de starka historiska band som finns mellan kyrkan och vetenskapssamfundet. Universitetet växte fram ur kyrkans famn under en tid då samhälle, kyrka och universitet var ett.

– Motivet är inte religiöst utan utgår från vetenskapssamfundets historiska praxis. Det handlar alltså inte i första hand om att man vill tvinga religiösa föreställningar på deltagarna, säger **Tage Kurtén**, professor i teologisk etik med religionsfilosofi vid ÅA.

Kurtén berättar att han i diskussioner tillsammans med sin kollega **Mikael Lindfelt** (lektor i systematisk teologi) har kommit fram till att traditionsargumentet är välmotiverat.

Stig-Göran Lindqvist håller delvis med Kurtén men tycker inte att den motiveringen är hållbar i dagens läge.

– Det är sant att universitetet föddes i symbios med kyrkan och att det

finns en historisk koppling till kyrkan. Men i dag har vi ett annat samhälle. På 1600-talet var så gott som hela befolkningen lutheraner, i dag finns det troende av alla valörer och riktningar.

Kurtén påpekar att ingen tvingas delta i gudstjänsten, den är inte obligatorisk.

– Det finns åtminstone tre sätt att förhålla sig till gudstjänsten. Man kan helt avstå från den, man kan delta av religiösa skäl, eller man kan delta med motiveringen att det är en historisk tradition som man gärna vill hålla fast vid, svarar Kurtén.

## Exkluderade ur gemenskapen

Argumentet att man kan avstå från att delta i gudstjänsten tycker inte Lindqvist är konstruktivt.

– Visst kan man vara borta från själva gudstjänsten, det är sant, det har jag också varit för jag har upplevt den som pinsam eftersom jag inte omfattar en religiös tro. Men det är inte ett konstruktivt argument. Det innebär ju att vi skulle acceptera att många ÅA-människor i praktiken exkluderas ur festgemenskapen under delar av program-

met på grund av sin livsåskådning. Detta är ändå knappast någons avsikt, säger Lindqvist.

Hans förhoppning är att inskriptionen utvecklas så att programmet blir attraktivare för dagens ÅA-människor och att mångfald och jämlikhet ges större tyngd.

– Därför tycker jag att den här ceremonin kunde ersättas med en konfessionslös variant, kanske med mera vetenskapliga inslag, säger Lindqvist.

## Tolerans mot olika synpunkter

Också Kurtén vill betona jämlikhetsaspekten. Alla måste kunna känna sig accepterade, både av samhället och av dem som tycker annorlunda.

– I ett mångkulturellt samhälle måste vi lära oss respektera olika livsåskådningar oberoende av om vi omfattar en traditionellt kristen eller en så kallad vetenskaplig livsåskådning. Vårt samhälle kräver tolerans mot olika synpunkter och åskådningar. Alla tänker inte som jag gör, även om vi tenderar att tycka att ”just jag” vet bäst. Tolerans ligger ju också i botten för en kristen livssyn, summerar Kurtén.

## FOLKBOKFÖRING NY TEKNIK

### Enklare få ämbetsbetyg

Från och med årsskiftet behöver folk inte gå till sin egen församlings kansli för att få ämbetsbetyg exempelvis för bouppteckning. Med det nya Kirjuri-programmet vill Kyrkostyrelsen ge alla pastorskansliet

tillgång till kyrkans landsomfattande register med folkbokföringsuppgifter.

I dag måste man för en bouppteckning beställa ämbetsbetyg från alla församlingar där den avlidne varit skriven. Från årsskiftet räcker det med en enda kontakt.

– Beställningen av ämbetsbetyg kan göras i vil-



**SÖKA FRAM** uppgifter ur gamla kyrkböcker är fortfarande ett manuellt göra.

ken församling som helst, förtydligar kansliföreståndare **Kerstin Sundberg** från Esbo svenska församling. Men det innebär inte att man kan få med sig utredningen med det samma.

Uppgifterna om vigslar, födda och döda skrevs fram till år 1962 in manuellt i tjocka kyrkböcker. Es-

boförsamlingarna har sina kyrkböcker inskannade och elektroniskt tillgängliga, medan mindre församlingar har tid till år 2014.

Att kyrkböckerna är inskannade betyder inte att pastorskansliets dator kan söka fram uppgifterna automatiskt.

– Församlingen mås-

te fortfarande göra en beställning på äldre uppgifter och de söks fram manuellt, påpekar Sundberg.

Församlingarna i Storhelsingfors tar i bruk Kirjuri-programmet den 30 oktober medan de första pilotförsamlingarna tog det i bruk i maj.

■ ROLF AF HÄLLSTRÖM



# Kauhajokirapport nu på svenska

**KAUHAJOKI** Strax före fyraårsdagen för skolskjutningen i Kauhajoki kom slutrapporten för kyrkans Kauhajoki-projekt på svenska.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Rapporten som till stora delar skrivits av projektansvarige pastor **Markku Orsila** utkom på finska i januari i år. **Henry Byskata** har översatt den till svenska.

Rapporten är skriven som en berättelse om vad kyrkan gjorde efter skolmassakern i Kauhajoki tisdagen den 23 september 2008 då en studerande sköt tio personer och sig själv.

Kyrkan kom snabbt i gång med krisarbetet. Myndigheterna alarmerades till platsen klockan 10:47 (klockslaget framgår inte ur kyrkans rapport). Redan efter klockan 11 fick församlingens anställda de första uppgifterna om händelserna i skolan.

Även om uppgifterna då var motstridiga kallade församlingen in alla sin anställda och i Lappo stift förberedde man sig på att åka till Kauhajoki. Grannförsamlingarna erbjöd sin hjälp. Samtidigt sammankallades gruppen för kyrkans stöd i kris i Vasa och gruppen begav sig till Kauhajoki.

Kyrkans dörrar öppnades på eftermiddagen och hölls öppna dygnet runt de första dygnet och fram till söndagen från 9 till 21 då anställda eller frivilliga hade jour. Varje kväll hölls en aftonandakt eller bönestund i kyrkan eller kapellet klockan 19.

I rapporten konstateras att arbetslaget i Kauhajoki församling tänjde sig till det yttersta efter händelserna. De jobbade övertid och blev uppringda även nattetid. Det föranledde oro för hur de ska orka både inom församlingen och i stiftet. De närmaste cheferna fick ansvar att följa upp hur de anställda mår. En vecka efter incidenten kallades sjukhuspastor **Pentti Takala** att ta hand om arbets-



**Den 23 september** har det gått fyra år sedan skolskjutningarna i Kauhajoki. Kyrkans rapport om sitt Kauhajoki-projekt finns nu på svenska.

lagets debriefing.

## Dörrarna ska stå öppna

Tyngdpunkter i kyrkans Kauhajoki-projekt har varit att beakta skolan där dödsskjutningarna inträffade samt att ge stöd till offrens anhöriga och församlingsarbetet.

I olika skeden av projektet framgår att en av kyrkans viktigaste uppgifter i vårt samhälle är att hantera nationell sorg.

Kyrkans dörrar bör stå öppna också i fortsättningen.

Under en kris och i eftervärden av den uppkomna enorma mängden andliga frågor. Tröskeln att ställa frågorna sänks. I slutrapporten ingår också en del av de anhörigas frågor. Det är nödvändigt att kyrkan behandlar de här frågorna, framgår det ur rapporten.

Rapporten pekar också på

riskerna i att ha en projektgrupp för eftervärden. Även om gruppen har huvudsvar för frågorna det inte hemförsamlingarnas ansvar.

Ett resultat av projektet är att två nya grupper för stöd i kris har grundats i Lappo stift och att mängden utbildning har ökat. De kyrkligt anställda som jobbar med studerande har fått en viktigare roll.



**ANDRA SIDAN** Den delade ön Cypern är resultatet av en av världens längsta frysta konflikter. Kyrkoförslaget på den turkiskokuperade norra delen är en annan följd.

## Cyperns kyrka visade sin sorg över delad ö

**CYPERN.** EU-ordförandelandet ger ett inlägg ur kyrkans perspektiv.

TEXT: MAY WIKSTRÖM

FOTO: ANDERS WIKSTRÖM

– Det här är kyrkan i min hemby. Men jag får inte besöka den.

Den cypriotiske kyrkosångaren **fader Petros** griper ivrigt tag i ett av många passpartouförsedda foton på den tillfälliga utställningen i Uspenskijkatedralens krypta i Helsingfors.

Han vill ha tolk för att kunna förklara att kyrkan som ligger öster om Kyrenia på den turkiskokuperade delen av Cypern numera är ombyggd till moské.

Den var den största i trakten och togs därför i bruk. Men ikoner är förstörda och han får inte besöka den annat än med tillstånd som beviljas till ett antal ortodoxa präster från den grek-cypriotiska sidan ett par gånger om året.

Hur det känns?

I det skedet behöver fader Petros ingen tolk längre. Han låter händerna rita en ström av tårar över kinderna. Innan han returnerar fotot på bordet ger han bilden en snabb kyss.

## Ordförandeskap och opinionsyttring

Örepubliken Cypern har redan hunnit avverka hälften av sitt ordförandemandat i EU. De tre återstående månaderna kommer andra städer i världen att erbjudas samma glimt av landet i den cy-

priotiska kyrkans satsning, i samarbete med ambassader och beskickningar. Näst i tur står bland annat Rom, Paris, Moskva och Beijing.

I Helsingfors gjordes satsningen med Finlands ortodoxa kyrka som värd. Cyperns kyrkokör framförde i förra veckan bysantinska hymner och ambassadören **Filippos Kritiotis**, stationerad i Helsingfors, presenterade utställningen.

– För en liten stat som Cypern innebär ordförandeskapet en stor utmaning. Vi ligger långt från centrum för det europeiska beslutsfattandet och nu är det vår tur att bevisa att vi är en jämlik och kompetent partner i det här sammanhanget, sade Kritiotis.

**Fader Gernomus**, arkimandrit i Cyperns ortodoxa kyrka, gav också uttryck för den officiella synen från kyrkans högsta ledning.

– Vi ser det som en kulturskandal att kyrkor får förfalla på öns norra del och att det fortfarande finns en delad stat i Europa.

Sedan den turiska invasionen av ön år 1974 delas Cypern itu av en demilitariserad zon som övervakas av FN.

Cyperns ortodoxa kyrka är ända sedan 400-talet e.Kr. en av de unika autokefala kyrkorna i den ortodoxa kyrkofamiljen. Självtstyret innebär att dess ärkebiskop inte är underställd någon annan högre biskop. Särställningen signaleras bland annat med privilegiet att underteckna dokument med rött bläck.

## IRAN ÅTERFÖRENING

### Frisläppt efter tusen dagar

Den iranske pastorn **Yosef Nadarkhani** är fri efter mer än tusen dagar i fängelse och har återförenats med sin familj.

Nadarkhani har friats från anklagelserna om avfall från islam som

han dömdes till döden för 2010.

Trots hård press har Nadarkhani hela tiden vägrat att avsäga sig sin kristna tro och återvända till islam.

Han förklarades ändå skyldig till att ha evangeliserat bland muslimer. Straffet är tre års fängelse,

men då Nadarkhani suttit fängslad sedan hösten 2009, i 1 062 dagar, ansågs straffet avklarad.

Fallet har väckt stor internationell uppmärksamhet och engagerat tusentals människor. En Twitterkampanj för han frigivning omfattade mer än tre miljoner, skriver Dagen.

## AUKTION PRESLEYS BIBEL

### Elvis bibel såld för 74 000

En bibel som har ägts av **Elvis Presley** har sålts på auktion i Stockport, Storbritannien, skriver BBC.

Bibeln såldes för ungefär 74 000 euro (59 000 pund) till en amerikansk

man som är bosatt i Storbritannien.

Presley hade fått Bibeln i present av sina släktingar under sin första jul i Graceland 1957. Bibeln, som har läderpärmar med guldbokstäver, innehöll personliga anteckningar och tankar skrivna av Presley.

Allt som allt utauktionerades över 100 olika Elvis Presley-föremål. Den förra ägaren var en brittisk samlare som sålde en fjärdedel av sin samling.

Det är nu 35 år sedan Elvis Presley dog den 16 augusti 1977 i en ålder av 42 år.





MÄN EMELLAN. Det är viktigt med grupper där män kan träffa andra män och samtala i lugn och ro. FOTO:ISTOCK

# Karaprat om himmel och jord

## GRUPP FÖR MÄN.

I Sibbo församling samlas en grupp män varje månad för att utbyta tankar om det som känns angeläget eller aktuellt.

TEXT:  
TOMAS VON MARTENS

**Patrik "Putte" Frisk** tycker att det fanns behov för en "karagrupp" i församlingen, ett ställe där män kan träffa andra män och där samtalet går på gubbarnas egna villkor och handlar om sådant som känns viktigt för just män.

Idén kom han på helt själv, det fanns inga direkta modeller eller förebilder för en sådan grupp.

Lite regionpolitik låg det också bakom det hela. Vi behövde hitta på någon verksamhet allra längst västerut i Östersundom, berättar Patrik Frisk.

Verksamheten startade i Östersundom men efter att

Helsingfors kapat åt sig en del av Sibbo flyttade den innanför kommungränsen.

Frisk satte i gång med att marknadsföra och samla ihop folk till sin karagrupp.

– Vi berättade om gruppen i våra församlingsnyheter och på andra ställen. Men jag ringde också upp personer jag kände och berättade om gruppen och frågade om de ville vara med.

## Historia bakom namnet

Gruppen döptes till Vikings veranda och bakom det namnet finns en liten berättelse.

– Vikings veranda kommer från ett barndomsminne av min farfar som bodde i Lovisa. Jag minns hur han satt på sin veranda i sitt frontmannahus och pratade tillsammans med andra gubbar. Han hette Viking och det namnet har jag fått arva som mitt andra förnamn, berättar Patrik Frisk.

Gruppen samlar i dag ungefär 12–15 deltagare och antalet har hållits ganska konstant under de två år som verksamheten varit igång.

– Det här är en helt lämplig och fungerande storlek på en sådan här grupp, men alltid finns det plats för nya intresserade som är nyfikna på vad vi håller på med.

## Behoven styr samtalet

Under varje träff tar man upp någon speciell frågeställning som diskuteras.

– Jag håller i samtalet med ganska lösa tyglar. Vi har ett tema som vi följer men om det finns behov att diskutera något annat så hinner vi också med det.

Ämnet för sammankomsterna kan vara något inom kyrkligt eller grundläggande trosfrågor. Det kan handla om döden, vad döden betyder och vad som händer efter döden, om kristen gemenskap eller svåra saker som sorg.

– Om samtalet halkar in på andra saker eller på sidospår så får det göra det en stund. Ibland kan det handla om mycket konkreta saker som garagedörrar eller bryggor.

Åldersfördelningen i gruppen är från 40 år och uppåt

till pensionsåldern. Männerna har olika bakgrund och det finns en stor variation på yrkesgrupper.

## Utbyte av erfarenheter

– Det är en intressant mix och det finns mycket specialkunskap vilket gör att medlemmarna i gruppen har mycket att ge varandra när vi diskuterar. Vi lär oss mycket av varandra.

Kvällarna är upplagda så att man först gör en runda där männen får berätta vad som hänt sedan senast och om de har något speciellt på hjärtat som de vill lyfta fram.

– Efter det går vi in på kvällens tema. Efter diskussionen blir det servering, kaffe och smörgås. Till sist håller vi en andakt i kapellet.

– Stämningen i gruppen är okomplicerad och alla vågar delta på sina egna villkor, berättar Frisk.

Vikings veranda träffas en gång i månaden på Nilsas lägergård. För mera information ring Patrik Frisk tfn 050 566 3688, eller e-post: patrik.frisk@evl.fi

## VÅGA FRÅGA

# Kanske småkusiner ...



BO-GÖRAN ÅSTRAND är kyrkoherde och svarar på läsarfrågor om tro och kyrka.

**En läsare frågar sig hur Johannes och Jesus var besläktade. Ibland påstås det att Johannes Döparen och Jesus var kusiner, men det kan de väl knappast ha varit. Maria var ju kanske fjorton år, och Elisabet en gammal kvinna. Och på pappas sida? Nej, det funkar ju inte!**

**NEJ, JESUS** och Johannes Döparen var nog inte kusiner. Det är sant, som frågeställaren säger, att man nu och då kan få läsa ett sådant påstående. Men det skulle nog inte ha fungerat rent släktmässigt.

**JOHANNES DÖPAREN** var son till prästen Sakarias och dennes hustru Elisabet. Johannes Döparens mor Elisabet var prästdotter och hörde till Arons släkt. I Nya testamentet får vi veta att Maria, Jesu mor, och Elisabet var släkt. Men inte på vilket sätt. I och med ålderskillnaden mellan Elisabet och Maria är det åtminstone klart att de inte var systrar, vilket de borde ha varit för att Jesus och Johannes Döparen skulle ha kunnat vara kusiner.

**BLAND ANDRA DEN** kristna martyren Hippolytos (cirka 170–235 e.Kr.) menar att Elisabets mor Sobe och Marias mor Anna var systrar. Om det stämmer var alltså Elisabet och Maria kusiner. Därmed skulle Johannes Döparen och Jesus ha varit småkusiner.

**ÄNNU VIKTIGARE** än släktförhållandet mellan Jesus och Johannes Döparen är förhållandet mellan deras verksamheter. Utan Johannes Döparen skulle Jesus och hans förkunnsel knappast ha landat rätt. Johannes Döparen som växte upp i ett prästhem hade fördjupat sig i skrifterna och i historien. Det är också möjligt att han hade kontakter till menigheten i Qumran och dess litteratur, de så kallade Dödahavsrollarna. Fördjupningen i skrifterna och hans vistelse i öknen samt kallelsen att profetera hade gjort honom övertygad om att något nytt och stort stod inför dörren. Inför ett nytt skede gällde det för människor att stanna upp, se över sina liv och tänka efter hurudant liv man levde.

**NÄR JESUS** Kristus sedan kommer med det som är nytt, Guds kärlek och förlåtelse, utbrister Johannes Döparen: "Där är Guds lamm som tar bort världens synd." Och om han om sin släkting Jesus, sannolikt småkusinen, kunde säga "jag är inte värdig att knyta upp remmen på hans sandaler" så hade säkert Johannes Döparen sett något som betydde mycket mer än att vara släkt.

## Fråga KP:s expertpanel

**I KP:s frågespalt** besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

## PÅ TVÄREN SOFIA TORVALDS

# Vad jag kan utantill

Vilka texter kan du utantill? Min lista är plågsamt kort. Några diktfragment



av Edith Södergran. En dikt av Runeberg (*Den enda stunden*), och den bara för att det

är så roligt att föreställa sig att den handlar om en älg. *Hur gick det sen och Vem ska trösta Knyttet.*

Knappt något ur Fänrik Ståls sägner.

Välsignelsen. Fader vår. Trosbekännelsen. Väldigt lite ur Bibeln. De sista raderna i Kafkas *Processen*. (På

finska.) Bitar av *Kattresan*.

Olof Lagercrantz skriver i sin bok *Om konsten att läsa och skriva* om barnkålas där han brukade lära ut sin morfar Hugo Hamiltons nonsensverser: "En gammal mara / uti Sahara / åt korv med sked ..."

De läste versen tills al-

la kunde den. Årtal senare kunde han stöta på barnen som nu blivit vuxna, och blir mött med: "En gammal mara ..." Det vi kan utantill förenas oss.

I koncentrationslägren överlevde många själar genom att minnas tillsammans, genom att återkal-

la böcker, verser och matrecept.

Jag föreställer mig själv inspärdd någonstans där det inte finns en dator att googla fram nånting på, ingen bok att bläddra i. Vilka rader skulle jag mumla fram för att styrka mig själv och andra?

*Från mjölkbutiken klockan fem ett litet mumintroll gick hem.*

*Katten sade: Jam, jag är snäll och tam.*

*Jag tror på Gud fadern, den allsmäktige.*

*Du sökte en kvinna och fann en själ.*

Är det faktiskt nog?



**MAURETANIEN.** Bilresan hundra mil österut slutar i ett gigantiskt flyktingläger mitt i öknen. Där har människor lämnat allt, och där finns barn lika fågelungar som vill dö. Där lär jag mig vad det innebär att vara rik.



# ”Det här är en katastrof”

TEXT: DAVID QVISTRÖM

FOTO: JOHANNES FRANDBSEN

## MBERE, BASSIKOUNOU, MAURETANIEN.

I hög fart några mil öster om Nouakchott smäller det plötsligt till under bilen. Vår stora terränggående Toyota kränger åt vänster och far tvärs över vägen. En mötande bil kastar sig av vägen, och själva far vi snett ut genom ett buskage ända tills farten avtar och sanden halvt begraver däckena.

Det är över femtio grader. Däck exploderar då.

Chauffören skrattar för att avdramatisera och börjar byta däck. Hettan är tryckande. Ännu har vi långt kvar, nästan hundra mil, och vägarna kommer att bli sämre och till sist obefintliga. Jag tänker att olyckan är ett tecken: det här blir ett reportage jag kommer att misslyckas med.

Vi på väg till Mberé, det gigantiska flyktingläger som på några månader har växt upp i öknen, alldeles mot gränsen till Mali. Planen var att fara dit med FN:s flygplan, men efter flera dagars försejning har flygningen ställts in på regeringens order med hänvisning till *sécurité générale*, det allmänna säkerhetsläget. I den fattigaste östra delen av Mauretaniens dit vi nu far är al-Qaida starka.

Så vi tog bilen i stället, längs Rue de l'Espoir, huvudvägen österut genom det som nätt och jämt är bruksbar stäppmark här vid Saharas södra gräns.

I bilen finns Anna, vår tolk anställd av Lutherska världsförbundet, LWF, och Diawara, chauffören i toppluva och solglasögon. Med ett aldrig sinande tålamod delar han ut från buntan av uppkopierade färdorder vid militärens alla checkpoints längs vägen. Alltid samma ritual: honnören, handskakningen genom bilrutan, sedan färdordern från

Lutherska världsförbundet med vårt mål. *Bassikounou!* säger då uniformen och ser tvivlande på oss, vi två som är vita i bilen, och vill se våra pass.

Längs vägkanten mängder av svarta gummirester. I städerna ligger affärerna med begagnade däck på rad. Sand, grus, bara enstaka träd eller buskar. Det är obegripligt hur någon eller något överhuvudtaget kan överleva här. Ändå irrar enstaka utmärglade kor runt på lösdrift. Getter, åsnor och kameler likaså, alla lika loja i hettan.

Så ett nytt inslag längs vägkanten. Bland däckresterna ligger plötsligt kadaver av boskap.

– Är de påkörda, eller är det torkan? frågar jag dumt.

– Torkan, svarar Anna.

Snart blir kropparna fler. I miltals ligger boskap i väggen som nyss dött av törsten, kor i hundratals och enstaka åsnor, får och kameler. Ibland ligger rader av kor på samma ställe, som att en flock beslutat sig för att ge upp och segnat ner tillsammans, mitt på den linje de nyss följt. Var femtionde eller hundra meter ligger ett kadaver, mer eller mindre intorkat och mumifierat av värmen.

När mörkret faller blir vi stoppade i en checkpoint. Kommendanten i Ajoun har gett order om att svenskarna måste stoppas, för denna natt kan man inte längre garantera *la sécurité des Suédois*. Vi blir beordrade att stanna där för natten.

Diawara breder ut en filt på sanden invid vägen, och där sover vi. Heta vindar blåser in från öknen i norr och natten blir kvävande varm. Jag svettas mer än sover. För första gången i mitt liv reflekterar jag över att färgen på min hud är en betydelsebärande signal, att den tillsammans med passet förvandlar mig och kollegan till ett potentiellt mål för terrorister, så att vi måste färdas fram i hög hastighet och snabbt gömmas bak-

om murar i städerna där vi stannar.

Och jag tänker åter att jag kommer att misslyckas med detta reportage. Jag ska beskriva vad fattigdom är. Jag har redan insett hur lite jag förstår om den saken.

Vid fem vaknar jag av att Diawara ber sin gryningsbön invid mig, diskret för att inte störa. De sista tjugo milen går i hög fart över knastertorr stäpp i ren terräng. Här vill han inte stanna, vägarna är inte säkra.

## 500 nya flyktingar varje dag

– Behoven här är ändlösa. Artikeln du nu skriver ... kommer folk som läser den att ge pengar tror du?

Pape slår ner blicken när han frågar. Anna har redan konstaterat hur mycket vikt han har tappat under månaderna här i Bassikounou.

Jag svarar ganska hårt att folk där hemma nog vill veta vad de ger till. Folk har sett katastrofbilderna härifrån förr. Nu måste de förstå problemen och fattigdomen för att kunna relatera till människorna här i Sahel.

Då, kanske. Han nickar.

Vi gömmer oss undan hettan i ett svalt rum, bakom murarna i den fastighet som rymmer LWF:s lokalkontor. Tjänare kommer tysta in med vatten, med sött och skummande myntate, och med lamm och bröd som vi delar från samma fat med höger hand.

Pape Diallo är koordinator för LWF här i Bassikounou, en bister stad med 42 000 invånare byggd av lera, sand och betong. Här har torkan slagit till som värst, här lider vartannat barn av undernäring, och här finns många av de 800 000 i landet som nu saknar mat. I januari kom hans team hit för att ge hjälp efter torkan, men i stället kom flyktingarna från Mali. LWF kunde bistå med filter och pulversoppa. Organisationen fick i uppdrag av UNHCR att

koordinera alla frivilligorganisationers hjälpinsatser.

Staden ligger sex mil från Malis gräns. Förra gången, under marsrevolutionen i Mali 1991, då kom 25 000 flyktingar. I värsta fall kunde lika många komma nu, trodde de först.

– Den här veckan har antalet flyktingar här ökat till över 70 000. Vi har fått 450 till 500 nya flyktingar varje dag. Förra veckan var det 250 varje dag, så det har ökat.

Ökningen beror på att alla nu förväntar sig en intervention av Mali. I gränsområdet österut kan man redan höra den mauretanska armén öva. Men oavsett vad som händer kommer flyktingarna att bli fler – går grannländerna in i Mali kommer fler att fly striderna, och om inte så kommer fler att fly undan islamisternas valde i norr. Prognosen är att Mberé växer med ytterligare 40 000 människor.

– Någon epidemi finns inte i lägret idag. Det stora problemet är undernäring bland barnen. Och vi behöver tält. Regnen kommer snart, och det behövs skydd precis som mat.

När regnen kommer blir vägarna inte längre farbara för transporter. Inne i Bassikounou lagrar World Food Program livsmedel för de kommande sex månaderna i stora vita lagertält. Maten räcker till de 70 000 som idag finns i lägret, och så ytterligare 10 procent till lokalbefolkningen för att inte motsättningar ska uppstå.

Men kommer fler räcker inte lagren. Och fler kommer.

## Tuareger återvände med vapen

Som dominobrickor: varje förändrad förutsättning i Sahel sätter i sin tur annat i rörelse. Som ökengräshopporna, de som nu äter av grödan i Niger och Tchad. De förökar sig först i gränslandet mellan Algeriet och Libyen. Så länge Khadafi satt kvar kunde de stoppas,

”Jag ska beskriva vad fattigdom är. Jag har redan insett hur lite jag förstår om den saken.”





**FLYKINGLÄGRET MBERE** i sydöstra Mauretanien nära gränsen till Mali. På några månader har en tältstad vuxit fram mitt i öknen.



**I MELLA** Mint Mohameds kvarter i flyktinglägret har flera tillverkat sina egna tält.



**I TÄLTEN** i flyktinglägret Mberé vakar mödrar över sina fågelungar till barn med slangar genom näsan, groteskt grova i förhållande till deras små kroppar.

men nu sprider de sig söderut.

Och lite är det samma sak med de tuareger som Khadafi höll sig med som legosoldater. Efter diktatorns fall återvände de hem med vapen, och där återupptogs sin kamp för självständighet genom NMLA, National Movement for the Liberation of Azawad. De allierade sig med islamistiska grupper med kopplingar till al-Qaida.

Upproret började i januari. I Bamako tog militären makten genom en kupp den 22 mars, men territoriet i norr lyckades de inte återta – trots att tidigare allierade tuareger och islamister snart började strida sinsemellan. Prognosen säger att 3,5 miljoner människor i Mali saknar tillräckligt med mat, och de flesta finns i norr dit få eller inga biståndsorganisationer idagnär. Uppskattningsvis 200 000 människor har flytt från Mali, och minst lika många är på flykt inom det egna landet.

Också här runt Bassikounou är al-Qaida starka, och öster om staden åker inte UNHCR:s eller frivilligorganisationernas stationerade personal utan mi-

litäreskort. De som arbetar på UNHCR:s kontor har alla mörk hud, man avråder västerlänningar (vita) från annat än högst tillfälliga besök. De senaste sju åren har 14 död i form av kidnappningar och regelrätta attacker utförts i området. Också flyktinglägret Mberé omgärdas av militärposter.

#### Ett hav av vita tält

Uppifrån höjden på sandbanken invid Mberé går inte att se var lägret slutar. Stunden vi står där är det enda tillfället **Konta Kaouron**, som arbetar här för LWF, gör en paus i sin mission att beskriva hur effektiv organisationen är. Framför oss ligger ett hav av vita tälttak på 450 hektar het ökensand.

– Detta är en katastrof. Jag har många vänner där, och de har lämnat allt. Och vem vet hur länge de blir kvar, som det nu ser ut i Mali? I tio år?

– Tälten är slut nu, fortsätter han. Nu har vi byggt 10 000 och har 20 tält i lager. Ibland hör man argumentet att Sverige,

eller Europa, ju inte kan bära hela världens flyktingbörda på sina axlar. Omräknat per capita får Sverige i år ta emot 180 000 flyktingar för att komma upp till fattiga Mauretaniens nivå, eller EU-länderna tillsammans 10 miljoner i stället för verklighetens drygt 300 000 asylsökande (varav var femte får stanna).

I folksamlingen runt utdelningen av ris finner jag **Mohamed Ould Ahmed Solem**, en tuareg från Timbuktu som arbetade där för frivilligorganisationen World Vision. Han talar både franska och lite engelska. I lägret finns många med hög utbildning som nu flytt norra Mali, berättar han.

– Jag kom hit för två månader sedan. Mitt hem blev delvis bombat i Timbuktu, men tack och lov blev ingen skadad i familjen. Här är det svårt. Hit har jag kommit i en vecka nu, men det har inte funnits någon mat.

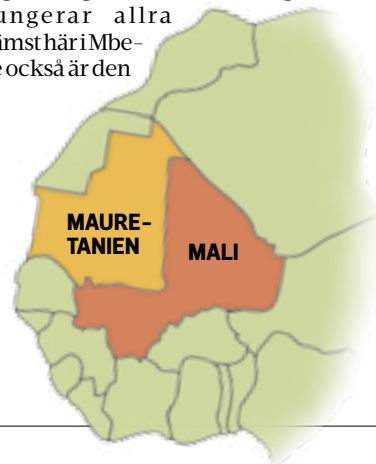
Framtiden? Om framtiden vet han ingenting. De lämnade allt kvar, alla ågodelar. Nu går de här, traumatiserade och

väntar, säger han med mild röst och ler.

En del av sin risranson säljer de för att få lite kött, säger Konta innan vi fortsätter vidare förbi lagertälten med berg av kokkärl och tältmattor. Fyra tältskolor, fyra hälsomottagningar. Och 600 latriner. Det blir 116 personer på varje.

#### Ingen framtid utan fred

Jag lär mig snabbt att den fråga som fungerar allra sämst här i Mberé också är den



**MAURETANIEN OCH Mali** hör till de länder som drabbats hårdast av torkan i Sahel.

## DE DRABBADE LÄNDERNA I SAHEL

### MAURETANIEN:

Befolkning: 3,5 miljoner  
Antal drabbade av akut matbrist: 700 000  
Minskad skörd (mot 2010/2011): 34 procent  
Förväntad medellivslängd: 58,6 år  
Dödlighet under fem år: 117,1 per 1000 barn

### SENEGAL:

Befolkning: 12,8 miljoner  
Antal drabbade av akut matbrist: 800 000  
Minskad skörd (mot 2010/2011): 36 procent  
Förväntad medellivslängd: 59,3 år  
Dödlighet under fem år: 92,8 per 1000 barn

### GAMBIA:

Befolkning: 1,8 miljoner  
Antal drabbade av akut matbrist: 600 000  
Minskad skörd (mot 2010/2011): 56 procent  
Förväntad medellivslängd: 58,5 år  
Dödlighet under fem år: 102,8 per 1000 barn

### MALI:

Befolkning: 15,8 miljoner  
Antal drabbade av akut matbrist: 3,5 miljoner  
Minskad skörd (mot 2010/2011): ingen uppskattning  
Förväntad medellivslängd: 51,4 år  
Dödlighet under fem år: 191,1 per 1000 barn

### BURKINA FASO:

Befolkning: 17 miljoner  
Antal drabbade av akut matbrist: 2,85 miljoner  
Minskad skörd (mot 2010/2011): 20 procent  
Förväntad medellivslängd: 55,4 år  
Dödlighet under fem år: 166,4 per 1000 barn

### NIGER:

Befolkning: 16,1 miljoner  
Antal drabbade av akut matbrist: 6,4 miljoner  
Minskad skörd (mot 2010/2011): 31 procent  
Förväntad medellivslängd: 54,7 år  
Dödlighet under fem år: 160,3 per 1000 barn

### TCHAD:

Befolkning: 11,5 miljoner  
Antal drabbade av akut matbrist: 3,6 miljoner  
Minskad skörd (mot 2010/2011): 49 procent  
Förväntad medellivslängd: 49,6 år  
Dödlighet under fem år: 209 per 1000 barn

Landsiffrorna bygger på uppskattningar från FN-organet OCHA första kvartalet i år och har sedan i många fall justerats uppåt. Också Guinea och de norra delarna av Nigeria och Kamerun är drabbade av torkan.





OM DET kommer fler till flyktinglägret Mbere kommer maten att ta slut.



MELLA MINT Mohameds fyraåriga dotter som bränts illa på bälten och armarna. Ärren täcker flickans bröst upp till halsen.

som känns mest relevant: hur människor ser på framtiden. Där brist på *allt* råder är livsvalen bara olika slags armod. Och nyss lämnade de ju hem och försörjning. Så flera skrattar lite förläget eller överseende när jag frågar om just framtiden. *Inshallah*. Nästa fråga tack.

I kvarteret där **Mella Mint Mohamed** bor har flera fått tillverka sina egna tält. På tältmattan där hon sitter drar Mella upp tröjan på sin fyraåriga dotter för att visa brännskadorna på bälten och armarna. Ärren täcker flickans bröst upp till halsen. Flickan drar i tröjan för att dölja.

- Det hände i första attacken mot vår by. Hennes kläder brann och i paniken sprang hon bort från mig. Vi åkte till sjukhuset i Lerneb. Min man hämtade bilen, och sedan åkte vi hit.

Mella med fem barn kom i februari. Hennes man är på andra sidan gränsen för att ta hand om djuren: kor, åsnor och får, där finns bete. På grund av torkan kan de inte sälja djuren nu, de väntar på regnen.

- Sedan vi kom hit har vi alltid fått mat. Mitt enda problem är tältet. Och så har jag två små barn, men ingen mjölk. Så jag har sålt boskap och köpt den här från Mali, säger hon och visar en burk med mjölkersättningspulver från Nestlé.

Framtiden? I lägret får de vara i fred. De får mat och vatten, och de hoppas få ett riktigt tält. Om norra Mali blir självständigt återvänder de, inte annars, säger hon som en vink om de lojaliteter som flyktinggrupper tar med sig in i lägret - hon är arab, flertalet här tuareger. Fast själv tror hon inte på någon snar lösning.

Liksom Mella är många kvinnor i lägret ensamma med barnen. Det är vanligt att männen återvänder hem för att sälja egendom och skaffa kapital, eller för att ta hand om boskap på andra sidan gränsen. Eller så försvinner de bara. Ensamheten gör kvinnorna i lägret ut-

satta. Sexuella övergrepp, tvångsgiften och våldtäkter förekommer.

Ett par tält bort bor **Henkahnka Ag Muhamed**, en fattig tuaregfamilj från El Arneb i norra Mali. Hemma ägde de fem åsnor, fem kor och fem får. Efter försörjningen inte räckte för han in till staden och tog olika lån. Men när torkan kom fanns inte längre några lån att få. Och sedan kom kriget.

- Vi flydde för att vi var rädda, och för att vi inte hade något att äta. Djuren lämnade vi för att rädda våra liv. Vi vet inte om de lever eller ej.

I lägret får de mat, och människor frågar hur de har det. Här är de glada, säger han. Framtiden? Utan fred finns ingen.

Så nyper någon i min axel och visar på babyn i en svartklädd ung kvinnas famn: det barnet är fem år.

Den unga kvinnan är **Taya**, ag Muhameds dotter, som giftes bort som tolvåring. Nu är hon 17 år och gravid med sitt fjärde barn. Barnet i hennes famn är inte alls det årsbarn som jag först trodde, utan hennes förstfödde. Huvudet är stort, kroppen förkrympt. Barnet Taya vaggar i sin famn kan varken gå eller tala.

Så detta är undernäringens ansikte, tänker jag. Ett barn som aldrig fått växa.

### Fågelbarnen

Och så visar det sig att jag har fel.

Vi vandrar genom sjukhustälten som Läkare utan gränser driver. Här tar de emot ett 60-tal undernädda barn varje dag.

En grön plastbalja upphängd i tälttak fungerar som våg i mottagningen.

Vi passerar i tälten där vanmäktiga mödrar vakar över fågelungar till barn med slangar genom näsan, groteskt grova i förhållande till deras små kroppar.

Jag har sett bilderna, det har vi ju alla. Men här går det inte att fly, man kan inte byta kanal.

Läkarna tystnar när vi kommer in i det sista tältet. Där finns de undernädda barn som vägrar att äta och dricka. På britsarna ligger barn i sina första år med sondmatning. Fågelbarn. Alla har de händerna lindade med gasbinda - annars sliter de bort slangarna, förklarar en läkare. De flesta barn kan nog ändå räddas, bara de inte kommer för sent. De senaste fyra veckorna har de bara haft tre döda barn.

En treårig flicka sitter naken på golvet, utmärslad in på bara benen. Jag skulle kunna nå runt hennes lår med tumme och långfinger. Också hennes händer är lindade. Vi blir stående där. Flickan börjar gråta. Modern på britsen bredvid säger att vi nog gör flickan rädd. Mitt jobb är ta kontakt med henne och fråga om flickans namn, men jag gör inte det, jag vill bara lämna detta tält med barn som har bestämt sig för att dö.

Jag ber om ursäkt. Ett bra reportage ska inte ha reportern som subjekt, utan skildra verkligheten så nyktert och neutralt som möjligt. Det är bara det, att när jag ser dessa fågelbarn med lindade händer bottnar jag inte längre. Mitt försök att beskriva fattigdomen här lyckas mig inte, för jag saknar egna referenspunkter - och så blir jag själv en aktör i den berättelse som ändå återstår: den om den välmäendes gigantiska mentala avstånd till sjukhustälten i Mbere.

### Förändring kräver kapital

- Ät, vi har en lång resa framför oss, manar Diawara.

Dukat på golvet står dadlar med crème fraiche, och lamm med couscous. Jag saknar matlust. Jag tuggar brödet. Det knastrar mellan tänderna av sanden från öknerna där utanför.

Jag kan inte släppa bilden av barnen med de lindade händerna.

Anna förklarar att vi av säkerhetsskäl

åker med två bilar tillbaka, så att tältbilen kan varna för eventuella bakåll.

- De visste inte att ni skulle komma, men nu vet de. Och de vet att ni måste tillbaka.

Vi kör fort och stannar bara för en kort bönestund - Pape tecknar med handflatorna i luften som förklaring till oss innan de faller på knä i sanden vända mot öst. Ett regn faller. När mörkret faller blir stäpplandet alldeles grått, som ett stort vatten.

- Nå, vad har du fått för intryck? frågar Pape Diallo på kvällen.

- Jag hade tänkt att skriva om fattigdomen, svarar jag. För vi är bortskämda med att leva i ett av världens rikaste länder, och vad fattigdom eller torka eller svält faktiskt innebär har vi ingen relation till. Men idag, i lägret, så ändrade jag mig.

Förpå sätt och vis är det lönlöst att försöka förstå fattigdomen. Ansvaret för att lösa problemen i Sahel kan inte falla tillbaka på fattiga som inga resurser har. Förändring kräver kapital. Det vi måste lära oss är vilket ansvar vårt välförstånd för med sig.

- Jag har bestämt mig för att skriva en text om hur det är att vara rik i stället. För det är inte fattigdomen vi måste begripa oss på, utan hur vi tar ansvar för vårt överflöd.

David Qviström är reporter vid Kyrkans Tidning i Sverige. Reportageresnan gjordes sent i juni 2012. I mitten av augusti hade antalet flyktingar från Mali i Mauretanien stigit till över 100 000, och regeringen beslutade att dela upp lägret i två.



”Mitt jobb är ta kontakt med henne och fråga om flickans namn, men jag gör inte det, jag vill bara lämna detta tält med barn som har bestämt sig för att dö.”



**KREATIVITET.** Michael Gungor försöker att inte lyssna till musikindustrins önskemål när han skapar. Paradoxalt nog var det då han gjorde det hans band fick bäst kritik och blev populärt.



MICHAEL GUNGOR är aktuell med skivan *A Creation Liturgy* och boken *The Crowd, The Critic and The Muse* som publicerades i måndags.

# Lyssnar till sin inre röst

TEXT OCH FOTO: ANDREAS ANDERSSON

– För mig har musiken alltid varit nära förknippad med min tro och andlighet.

Michael Gungor, 31, kommer från Marshville i delstaten Wisconsin och är sångare och gitarrist i bandet Gungor. Liturgisk post-rock är troligtvis den mest exakta beskrivningen av Gungors musik. Enligt Michael Gungor är största delen av hans sånger andliga och skrivna direkt till Gud.

– Min pappa är pastor så jag lärde mig musik i kyrkan. Samtidigt som jag lärde mig om musik lärde jag mig om Gud, så de hör tätt ihop. Det är lite som med bilen jag hade när jag träffade min fru – den associerar jag med henne.

Under många år hade han två musikaliska liv. I kyrkan spelade han kyrk-

**”Det finns något i musiken som rör en plats djupt i min själ, och det gör också tron. De rör platser som inte många andra frågor når.”**  
Michael Gungor

lig musik och utanför kyrkan spelade han och studerade jazz. Han hade svårt att försona de två världarna men när bandet Gungor grundades kände han att bitarna föll på plats.

– Det känns som att inspelningen av skivan *Beautiful Things* (2010) innebar en stor förändring. Vi hyrde ett hus uppe i bergen där vi kunde vara helt för oss själva. Vi gjorde musik, umgicks och sov. Det tillät oss att stänga ute riktigt högljudda röster som försökte dra oss i olika riktningar och vi kunde i stället lyssna till våra inre röster. Vi gjorde konst som var äkta oberoende av vad publiken tyckte, och ironiskt nog var det först då vi fick erkännande.

*Beautiful Things* fick bland annat flera Grammysnomineringar. Men upplevelsen gav också Michael Gungor den syn på kreativitet och balansen mellan olika röster och influenser han har

i dag. Tankarna har resulterat i Gungors bok *The Crowd, The Critic and The Muse* (ung. folkmassan, kritikern och musan) som publicerades på måndagen.

– Kort sagt handlar den om kreativitet och att det finns en massa röster i världen som vill styra dig, kritikerna vill dra dig i en annan riktning och rösterna inom dig försöker navigera allt detta.

## Andlig process

Gungor berättar att hans tro har genomgått en resa och hans idéer omformuleras ständigt. Skapandet av musik är en andlig process.

– Det finns något i musiken som rör en plats djupt i min själ, och det gör också tron. De rör platser som inte många andra frågor når. De svåraste frågorna som håller mig vaken om nätterna handlar om min tro, och därför är det mest naturligt för mig att skriva om dem.

Vissa sånger har en djupare betydelse för den som skrivit den än för andra. *Church Bells* är en sång som är särskilt viktig för Michael Gungor på grund av gästsångaren Jason Moran.

– Vi har gått igenom många liknande skeden i livet, spelat för kristna skivbolag och varit i liknande kyrkliga kretsar. Han blev bränd av det och lämnade det bakom sig. Att han ställde upp på att sjunga ”may our jaded hearts be healed” (ung. må våra utmattade hjärtan bli helade) och sa att

det var vackert betyder mycket för mig.

## Tyst retreat resulterade i musik

Före skapandet av albumet *Ghosts Upon the Earth* tillbringade Michael Gungor en vecka i tystnad i ett retreatcenter i Assisi i Italien. Han kom hem med sånger och idéer.

– Mycket på albumet följer temat skapelse, godheten i världen och att Gud är kärnan i den godheten.

Största delen av skivans glada låtar och de som handlar om skapelsen kommer från Assisi, säger Gungor. Men han åkte inte dit för att göra musik.

– Först var tystnaden obekvämt, men efter en tid blev världen mer levande. Jag kunde se, höra och smaka mer tydligt. Jag kom till en punkt när min själ var full och det enda jag kunde göra var att börja skapa. Så plötsligt skapade jag en hel del, bara av själens överflöd.

På retreatområdet pratade han inte med de andra men några eftermiddagar gick han upp till bergen för att be eller sjunga. En del idéer blev låtar, andra tog han med sig hem och gjorde till musik senare.

Han tror ändå inte att han skulle gå på en tyst retreat bara för skapandets skull.

– Jag skulle kunna göra det för min själ, och jag vet att jag skapar när min själ mår bra. Men det är inte bara för musikens skull som jag behöver ta hand om min själ.



## PRESENTATION

## Poesi var dag

**Andaktsböcker för vardagen** är en genre som dignar av utbudet. Små och stora, med långa berättelser och betraktelser, bibelstudium, kortare anekdoter, dikter och filosofiska citat.

**Trygve Eriksons En kristenpoetisk årskalender över texter i Nya Testamentet** (Förlaget Mangsgården) är en ny bok med texter för var dag. Boken har för det mesta ett bibelkapitel för varje dag, som man kan läsa om man vill, och en dikt som anknyter till texten. Eriksons poesi är böner, lovprisningar och förkunnelser. Språket varierar från andligt och stundvis svårförståeligt för den ovane till vardagligt och enkelt. Många av dikterna innehåller rim men undantag förekommer. Några dagar är dikterna ersatta av citat av **Frank Mangs** och ibland är texterna hyllningar till bland annat kyrkofäder.

En del av dikterna är illustrerade med bilder från pjäsen *Mästarens väg* på Frank Mangs center. Det är även pärmen som tyvärr inte är särskilt sprudlande, liksom inte heller bokens titel.

Mina favoriter är texter som berör sådant som jag enklast kan anknyta till. "Herre / Lär mig ödmjukhetens väg / Herre / att inte ta långa stolta steg / ..." och "Jag vill sitta vid stranden / och dela fisk och bröd / och få den stora trygghet / som bär i liv och död" är böner som både djupt troende och tvivlare kan ta till sig. Somliga dikter har ett språk "Satsa på Jesus! / Han hela dig vill!" som kanske inte tilltalar den ifrågasättande och tvivlande särskilt mycket.

Men Trygve Eriksons årskalender är annorlunda och intressant för att språket och poesin avviker från de flesta andaktsböcker.

ANDREAS ANDERSSON



**DEN FÖRLORADE** sonen och Rembrandts tavla om sonens hemkomst är en av de berättelser som inspirerat Håkan Ahlnäs i utställningen *Livet* som pågår under september.



**KOSTFÄSTELSEN** ÄR en central berättelse som återkommer.



**JAG HAR** något att säga dig.



**DE FÖRDRIVNA.** Ständigt aktuellt

## Stark och gripande romanfilmatisering

## FILM

Utrensning

**Regi:** Antti J. Jokinen.  
**Manus:** Jokinen, Marko Leino, efter en roman av Sofi Oksanen.

Kvinnor och förtryck, då och nu. Det är ett sätt att ka-

rakterisera **Antti Jokinen**s *Utrensning* (Puhdistus), denna levande och blödande **Sofi Oksanen**-filmatisering som tar avstamp i Estlands tragiska närhistoria.

Inte bara är det här dramaturgiskt fulländat arbete, en film som närmar sig 1940-50-talets socialistiska totalitarism med samma



**KRISTA KOSONEN** och Peter Franzén. FOTO: SOLAR FILMS.

självklarhet som den vulgärkapitalistiska nutiden. Bilderna och skådespelarna, det mänskliga dramat, etsar sig fast på ett sätt som är svårt att skaka av sig.

Allting finns där: smärtan och bitterheten, kärleken, svartsjukan, sveket och skammen. Och till sist: friheten och försoningen. Filmen saknar ingalunda blod och våld, nej, men det är inget självändamål. Historiens mörker förpliktat.

Zara (**Amanda Pilke**) är den unga kvinnan som i filmens öppningsscen söker skydd på en gårdsplan på den estniska vischan. Gumman i stugan, Liisi "Aliida" Tandefelt, förbarmar sig över tjejen men går inte oskadd ur mötet.

För efter de inledande minnesbilderna (de två kvinnorna har mycket gemensamt), som hämtade ur en Tjechov-idyll med allt vad det innebär av sommar, grönska och ung kär-





# Ahlnäs konst visar Guds nåd

**KONST.** Jag har något att säga dig. Redan titeln på tavlan som möter besökaren i Rådhusgalleriets tambur visar på djupet i Håkan Ahlnäs utställning i hemstaden Nykarleby.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

– Jag vill säga att Gud vill oss väl, säger **Håkan Ahlnäs**. Fast vi betar oss hel- eller halvtaskigt så är han nådig och förlåtande.

Utställningen som Ahlnäs kallar *Livet* tar avstamp i berättelser. Han har inspirerats bland annat av barndomens söndagsskolplanscher.

– Livet är fullt av berättelser. Varje människa har en berättelse. Jag vill lyfta fram dem och i synnerhet de bibliska. I Bibeln finns många intressanta ansikten och karaktärer, säger Ahlnäs.

I samband med utställningen ger Håkan Ahlnäs också ut en bok med samma namn.

– Jag ville inte ge ut en traditionell utställningskatalog. Det finns verk i boken som inte finns på utställningen. I boken har jag samlat min sakrala konst medan målningarna på utställningen är från 2012.

– Jag började måla för utställningen i januari. Jag började med tavlan som heter Guds kärlek. Den blev på något sätt en dörröppnare. Jag fick en känsla av att något förde mitt arbete vidare. Jag kände nästan att någon skuffade på mig, det är svårt att förklara och man ska inte läsa för mycket in i det.

Håkan Ahlnäs arbetar snabbt. Tavlan i tamburen gjorde han kvällen innan vernissagen när han sett väggen tavlan hänger på.

– Den färgstarka röda väggen krävde enkla färger. Därför blev det en målning i svartvitt. Väggen hade förstört ett konstverk i färg.

En av de berättelser Ahlnäs inspirerats av är den förlorade sonen. I målningen har han utgått från Rembrandts berömda tavla som hänger i Eremitaget i S:t Petersburg.

– Jag har gjort en egen version av Rembrandt. Jag lämnade bort personerna i bakgrunden för att jag ville fokusera på fadern och den hemvändande sonen. Den tredje gestalten försökte jag få att se så trist och missnöjd ut som möjligt.

– Det är en otroligt stark scen och ett

fullständigt evangelium. Du kan fara ut i världen och slösa bort ditt stora arv. Men när du vänder om och går till din far så är dörren öppen. Det intressanta är hur vi andra människor tar emot den som återvänder. Vem är egentligen den förlorade sonen?

Ahlnäs har i sin version valt att inte fokusera på faderns händer, som Rembrandt målat olika stora.

– Hade jag gjort det hade det nästan blivit en kopia. Jag tycker att Rembrandt är så pass suverän att man inte behöver göra en sådan tavla till.

I utställningen har Ahlnäs använt material som han återanvänt. Då Konstskolan flyttade från Nykarleby till Jakobstad i sommar kom han över några skivor som han använt sig av. På en av skivorna fanns en sprayad linje som numera är en del av tavlan.

– Tavlan heter Uppbrott. Linjen är mellan det gamla och det nya. I livet blir det förr eller senare uppbrött. Det kan vara från en bostad till en annan, från en livsstil till en annan. Människans lott är uppbrött.

## HÅKAN AHLNÄS

- **Född 1943** i Socklot, bosatt i Nykarleby.
- **Pensionerad pälsdjursfarmare.**
- **Hemmansägare på Rijf** i Socklot, ättling till kyrkbyggarsläkten. Numera har sonen tagit över gården.
- **Konstnär. Utställningar** bland annat i Nykarleby, Jakobstad, Vasa, Helsingfors, Stockholm och S:t Petersburg. Målat sedan barn men konstutövandet tog fart på allvar på 1990-talet.
- **Anger som** sina konstlärare sin folkskollärare Nils Sundqvist samt Konstskolans lärare Leif Strengell och Ralf Wallis.
- **Gett ut** boken *Flanör* i sex städer 2010.
- **Timlärare** i teckning och målning på Arbis i Nykarleby.



KARL-GUSTAV CEDERBERG har skrivit om hur livet var förr.

## Skrev sina memoarer

TEXT OCH FOTO:  
JOHAN SANDBERG

Få österbottningar födda på trettioalet som bara gått folkskola har skrivit böcker om sina liv. Men det har **Karl-Gustav Cederberg** i Forsby, Pedersöre gjort.

Boktiteln *Tio meter söderut* syftar på hur långt han flyttat under sitt liv. I boken berättar han om torghandeln i Jakobstad, om sin handelsträdgård och sitt engagemang i bykyrkan i Forsby och KU, Kyrkans Ungdom.

### Din kristna tro har varit ständigt närvarande i ditt liv. Vad betyder tron för dig?

– Det är svårt att förklara. Den betyder allt. Speciellt nu när jag är sjuk. Jag är inte orolig eller rädd för döden.

Cederberg konstaterades ha cancer våren 2011 och behandlingen tär på krafterna. Cederberg har varit aktiv som ledare i bykyrkan i Forsby och i KU, Kyrkans Ungdom. Då KU:s vårfest i Sursik firade 40-årsjubileum på våren var Cederberg för första gången frånvarande.

– Jag var med 39 gånger, säger han. Men i vår var jag i så dåligt skick. Då fick jag strålbehandling och blev bättre, men nu håller jag på att blir sämre igen. Jag ligger mest hela tiden.

Boken som blev hans memoarer började med att han skrev ner sina minnen och delade ut dem som ett kompendium till barnen och barnbarnen. Men sedan kom han på tanken att göra det mera omfattande. Under våren kompletterade och strukturerade han materialet.

– Jag tänkte den lite som en historiebok. Om hur det var förr, när vi arbetade med hästar. Den första traktorn skaffade vi 1960 och den har

vi kvar ännu. Jag hade tänkt flagga när den fyllde 50 men till min förargelse glömde jag bort dagen.

Tidigare har Cederberg skrivit hembygdsböcker, både ensam och tillsammans med andra.

– Jag har ingen egentlig utbildning, jag har gått folkskola och folkhögskolan i Nykarleby. Jag har varit lekmanpredikant och det har hållit skivandet vid liv.

Cederberg säger att han haft ett otroligt bra liv.

– Det finns inga stora saker jag hade kunnat göra annorlunda under rådande omständigheter. Då min bror dog som ung stod det klart att jag som enda sonen skulle bli bonde. Det hade jag inget emot för jag trivdes med arbetet. Hade jag inte haft hemmanet hade jag blivit lärare och därefter präst.

Han var fjortonåring då han började som företagare med att skaffa höns.

– Jag förtjänade egna pengar på dem. Gick det på förlust fick föräldrarna betala.

Systemen som studerade i Ekenäs berömda potatisen på torget där. Då Cederberg var i militären fyllde han en spiklåda med potatis från Ekenäs som han tog med sig hem under påskpermisionen. Med spiklådan under armen gick han hem genom skogen från järvägsstationen. Den lådan var startskottet för handelsträdgården.

– Det första året sparade jag allt till sättpotatis, men det andra året sålde jag två säckar på torget i Jakobstad. De gav så bra förtjänst att jag blev biten. Sedan utökade jag med grönsaker och byggde växthus.

– Nog ser jag en Guds ledning i mitt liv. Jag har fått leva ett liv jag trivts med och som jag fått njuta av.



GUD SKAPAR människan.

lek, tar den röda terrorn vid.

Folk försvinner, spårslöst, och inte blir det bättre när svartsjukan kommer in i bilden. Den unga Aliida (**Laura Birn**) har svårt att acceptera att Hans (**Peter Franzén**) föredrar hennes syster (**Krista Kosonen**) men i takt med att den politiska terrorn tilltar får hon sin chans. Hellre en god kommunist än en "folkets fiende", liksom.

Parallellt med detta lö-

per en historia där förtroendet och den sexuella förnedringen antar helt andra former. Som i 90-talets Tallinn där Zaira kommer i kontakt med människohandeln, i episoder som osökt för tankarna till **Lukas Moodyssons Lilja 4-ever**.

Allt det här knyter Jokinen ihop på ett sätt som känns lika personligt som politiskt. Det är hart när omöjligt att inte låta sig beröras av filmens kvin-

noöden, av tolkningar som skär obarmhärtigt djupt, som är utlämnande och urstarka på en och samma gång.

Liisi Tandelfelts trötta, fårade ansikte säger mera än tusen ord och i Laura Birn har filmen en drivkraft som inte låter sig golvas ens av historiens vingslag. Låt sen vara att hon och hennes landsmän betalar ett minst sagt högt pris.

KRISTER UGGELDAHL

## Interreligiös kalender finns nu på webben

**KALENDER.** Redan år 2008 började RESA-forumet planera en kalender som skulle vara gemensam för judar, muslimer och kristna. Först tänkte man publicera en väggkalender, men sedan stannade man för en kalender på webben, både av praktiska skäl och för att det blev billigare.

Förra veckan lades kalendern ut på webben på

adressen [www.uskontokalendarer.fi](http://www.uskontokalendarer.fi).

– Vi hoppas kunna lansera den svenska versionen inom kort, säger **Jan Edström** som är ordförande för RESA-forumet.

RESA-forumet arbetar för att främja religionsdialog, jämlikhet, respekt och samarbete mellan de judiska, muslimska och kristna samfundet i Finland.

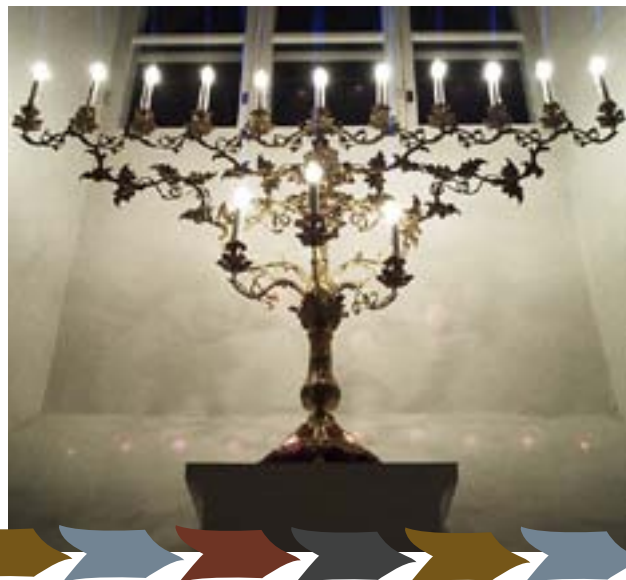






**PEDERSÖRE KYRKAS** entré är ett barn av sin tid, sent 1700-tal, men minnen från äldre tider finns bevarade. Till dem hör den största medeltida träskulpturen i Finland, Uppenbarelsebokens madonna.

FOTO: HANS HÄGG-BLOM OCH KP-ARKIV.



# Den pampiga renoveringen

När Pedersöre kyrka byggdes om i slutet av 1700-talet vurmade man inte för gamla murar eller bleka kalkmålningar. Men när man byggde nytt tyckte Pedersöreborna i alla fall att det fick vara någon måtta med huserandet.

TEXT: HEDVIG LÅNGBACKA

Kyrkans torn syns långa vägar i Pedersöres och Jakobstads jämna slättlandskap. Ett mycket ovanligt sådant för finländska förhållanden, med först en 22 meter hög murdel i jämn fin gråstensmurning och sedan ett högt, långsmalt torn av trä som kröns av ett kors som lyfter hela tornet till en höjd av imponerande 59 meter. Inuti fanns kyrkklockan ända tills den nya klockstapelbyggs år 1775

**"Kyrkoherden ville bränna skulpturen, men församlingen sade igen sitt bestämda nej."**

Utom detta eleganta torn och de stadiga murarna av gråsten finns det inte mycket kvar av det medeltida. I slutet av 1700-talet genomfördes en verkligt grundlig ombyggnad av 1500-talskyrkan. Mellanväggar revs, gamla valv försvann och det gamla vapenhuset fick skatta åt förgängelsen. I stället fick kyrkan nya korsarmar, så att det som hade varit en hallkyrka, alltså en rektangulär byggnad, blev en korskyrka. Och så avslutades renoveringen med något riktigt pampigt.

## Tornet står kvar

Entrén, kyrkporten är till hundra procent ett barn av sin tid, senare hälften av 1700-talet. När jag går genom grinden och upp för gången möts jag av en klassicistisk tempelfasad, med pelare, portik och allt. Det är som att på en kärv medeltida skulptur plötsligt se en rokokofri-

sy, av den mera behärskade modellen, men i alla fall!

Därmed inte sagt att slutresultatet skulle vara misslyckat; det är bara ganska överraskande och för en kyrkkramare som jag tar det en liten stund att vänja mig. Jag kan bara med tacksamhet tänka på de bestämda österbottningarna som inte var benägna att alltför mycket böja sina nackar för överheten. Kyrkoherden och andra myndighetspersoner ville nämligen i sin ombyggnadsnit riva också det gamla tornet, men där sade församlingen stopp. Visst var man angelägen om att det skulle bli så vackert som möjligt när man nu satsade stora resurser på ombyggnad av kyrkan. Och på den tiden vurmade man inte för gamla murar och halvt bortbleknade kalkmålningar. Men någon måtta fick det vara på huserandet och tornet står, trots senare storbrand, kvar.

Dopfunten från 1200-talet tyckte man i alla fall att var så ful att den förpassades till en skräpkammare i ett närbeläget hus, men den räddades tillbaka till kyrkan år 1801.

## Största träskulpturen

Vi har de orädda Pedersöreborna att tacka också för att ett riktigt ståtligt minne från en äldre tid bevarats i kyrkan – här finns den största medeltida träskulpturen i Finland; den föreställer Uppenbarelsebokens madonna som står med Jesusbarnet i famnen och som under sina fötter har ett mansansikte som symboliserar månen. Hon har en gång varit en del av ett mycket stort altarskåp. Som en rest av det gamla och för många så motbjudande katolska arvet

vill kyrkoherden bränna skulpturen, men församlingen sade igen sitt bestämda nej.

Tack och lov för det, tycker jag.

I andanom lyfter jag på hatten för de modiga och bestämda Pedersöreborna varje gång jag rör mig i trakten och ser det känsopaka tornet!



## Kyrkpressen

besöker en rad medeltida kyrkor runt om i Finland i sällskap med Hedvig Långbacka, radioredaktör och ivrig kyrkobesökare.



## UR EVANGELIET

**”Ty där din skatt är, där kommer också ditt hjärta att vara.”**

Läs mera i  
Matt. 6:19–24

## OM HELGEN

### Omsorgen om oss

Jesus lär oss att den som tror på Gud inte behöver bekymra sig för allt möjligt. Vår himmelske Far har vård om oss och frigör oss, så att vi varje stund kan koncentrera oss på det som är mest nödvändigt. Samtidigt befriar Gud oss till att också hjälpa våra medmänniskor. En kristen människa minns Jesu ord ”Det är saligare att ge än att få”.

## RUNT KNUTEN

**”Trosbekännelsen – tvångströja eller skyddsräcke?”**

Bibelkväll i Larsmo församlingshem To 20.9 kl. 19.



# INSIDAN

### Ansvarig redaktör:

Erika Rönngård,  
(09) 612 615 50,  
annons@kyrkpressen.fi

### Annonsera i Kyrkpressen!

Tom Kytöpuron 041 447 5725, tom.kytopuro@kyrkpressen.fi  
Björn Sten 0400 012 390, bjorn.sten@kyrkpressen.fi  
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi  
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi

## BETRAKTELSEN FREDRIK PORTIN



ILLUSTRATION: RABBE TIAINEN

# Guds omsorg

**JAG VET ATT GUD** har omsorg om mig. Den kunskapen övergår mitt förstånd men ger ändå en salig glädje vars källa endast kan komma från Gud. Men denna lycka kan inte bestå för med omsorgen följer en uppgift – jag ska ge denna omsorg vidare. Hans omsorg blir för mig ibland mer lik en förbannelse för jag vet att det är en uppgift jag är illa rustad för.

Min brist blev tydlig för ett år sedan under storfstan. Som ett fasteprojekt höll jag på att läsa Owe Wikströms bok *Att älska livet mer än dess mening* som innehåller några andliga övningar man kan göra i vardagen. Dessa utförde jag pliktstroget och en dag gick övningen ut på att se oförrätter i vardagen.

Jag var på väg till jobbet och gick min vanliga rutt genom Åbo centrum. Längs vägen sökte jag oförrätter i det vardagliga – i den naturförstörelse bilarna bidrog med, slitna lekparkar som barn inte kunde leka i, en ung kille som gick ensam till skolan och så vidare. Men när jag passerade ett av stans dyrare varuhus fann jag den. Utanför varuhuset satt en gammal tiggargumma med en tamburin och en liten sliten kopp och jag tänkte belåtet medan jag gick förbi henne: ”Där finns oförrätten! Att hon tvingas sitta där medan andra shoppar utan att lägga märke till hennes kval, det är en oförrätt.”

**MEN JAG STANNAR TILL** när jag plötsligt hör en berusad röst fråga kvinnan ”Är du en tiggare?” Jag vänder mig om och ser en alkoholiserad och ovärdad man stå bredvid henne. Han ser hotfull ut i mina ögon och jag stannar för att se vad som kommer att hända.

Men han är inte våldsam. Mannen tar istället till min stora förvåning fram en slant och lägger den i hennes kopp. Han går snabbt till sina vänner – också de berusade – och ropar att även de ska gå fram till henne med en slant.

Jag vände mig om, gick raskt därifrån och skämdes. Jag insåg att oförrätten nog var närvarande men det var jag som stod för den. Jag visade kvinnan oförrätt genom att gå förbi och i stället reducera hennes situation till min personliga andliga övning och jag visade även mannen oförrätt genom att endast se en alkoholiserad, ovärdad, högljudd man som uppförde sig hotfullt i stället för en omsorgsfull medmänniska.

Tanken på Guds omsorg plågade mig i den stunden för jag kunde inte följa den berusade mannens exempel. Jag kunde inte ge omsorgen vidare.

Fredrik Portin är forskare i teologi.

## #bönetwitter

**”Fader. Hjälp mig att ha omsorg om andra som du har omsorg om mig.”**

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

## HELGENS TEXTER

**FÖRSTA LÄSNINGEN**  
2 Mos. 16:11–19, 31, 35

**ANDRA LÄSNINGEN**  
Apg. 20:32–35

**EVANGELIUM**  
Matt. 6:19–24

Sextonde söndagen efter pingst. Temat är ”Guds omsorg”.

## PSALMFÖRSLAG

**190, 379, 334, 364, 224 (N), 291:3.**

Psalmerna är valda av Tor Lindgård.

## VECKANS PERSON

**RABBE TIAINEN** är en 28-årig arkitektstuderande, hemma från Karleby och bosatt i Helsingfors. Vid sidan om studierna tecknar han bl.a. illustrationer och serier. Rabbe har hållit ett antal serieteckningsverkstäder för unga och är aktuell med en serieteckningskurs under Kulturkarnevalen i Karis i november.

Rabbe kopplar av genom att ta del av olika konstformer, simma utomhus och sjunga i kör. Till de nytillkomna intressena hör också dans samt motorcykelåkning. Smakprov på Rabbes arbeten kan ses på adressen rabbe.fi.

## KALENDERN 14–20.9

### DOMPROSTERIET

**BORGÅ**  
Sö 16.9 kl. 10: Gudstjänst i Emsalö kapell, Wilén, Söderström  
kl. 12: Högmässa i domkyrkan M Lindgård, Wilén, Söderström  
kl. 18: Mässa i taizéstil i Mariagården, S Lindgård, Helenelund, taizékören, testund efteråt.  
Til 8.9 kl. 12: Andakt med lunch i församlingshemmet  
Lö 22.9 kl. 10–11.30: Brunch för kvinnor i Café Ankaret till förmån för missionsarbetet.

**LAPTRÄSK**  
To 13 kl 18: Cantando i fh  
kl 18: Kyrkorådet i kanslihuset  
Sö 16 kl 18: (Obs! klockslaget)  
Mässa i kyrkan, CÅ, VT  
On 19 kl 9.30: Vuxen-barn i fh  
kl 14.15: Barnklängen 1 och kl 15.15 Barnklängen 2 i fh  
To kl 18.30: Tjejgruppen i fh  
Anm. till samtalsgruppen: tel 0503827524 CÅ  
Sö 23 kl 10: Marthornas och de äldres kyrkogångsdag, efteråt kyrkkaffe i fh

**LILJENDAL**  
Högmässa: Sö 16.9 kl 10 i kyrkan. Håkan Djupsjöbacka, Antti Jokinen.  
Vuxen-Barngruppen: Ti 18.9 på Kantorsgården, On 19.9 på Annagården, kl 10–12.

**LOVISA**  
Sö 16.9 kl 12: Gudstjänst i Lovisa kyrka, E-L Blom, Arno Kantola  
Må 17.9 kl 18: Bisagruppen i Vesperhemmet, 2 Tess. 1–3  
Ti 18.9 kl 13: Pensionärssamling i Församlingsgården, Malagaresan TC  
To 20.9 kl 8.30: Morgonkaffe i Tikva

**PERNÄ**  
Högmässa: sö 16.9 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Paula Jokinen.  
Mässa: sö 16.9 kl. 13.00 i Andreakapellet, Robert Lemberg, Paula Jokinen.  
Söndagsskola: sö 16.9 kl. 13.00 i Forsby i Mikaelstugan, Katarina Forsell.  
Rysk afton: sö 16.9 kl. 18.00 konsert i kyrkan, Elina Mieskolainen violin, Laura Saari cello och Marja Pohjola piano.  
Anmälan till svenska skriftskolan: on 19.9 kl. 18.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Dan Krogar.

**SIBBO**  
SIBBO KYRKA: Sö kl 12 mässa Magnus Riska, Anders Ekberg.  
Söndagsskolan startar: Sö kl 12 i Kyrkoby församl.hem. Gulliver gänget för 4–6 åringar och Tornagenterna för skolbarn.  
Kyrkobörönderna: Fr kl 19.14.9 i Kyrkoby församl.hem. Matias Roto: Ruts bok.  
Kungens klubb: Må kl 15 i Kyrkoby församl.hem.  
Diakonisyförening: Må kl 18.30 hos Barbro Hindsberg, Gesterbyv 208.

**Samtalsgrupp på Linda:** Ti kl 13.15 18.9. Ann-Christine Wiik.  
**Äldre i Söderkulla:** On kl 13.19.9. Katja Korpi.  
**Kyrkokören startar:** To kl 19.20.9 i Kyrkoby församl.hem. Ekberg.

### HELSINGFORS PROSTERI

**JOHANNES**  
[www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes](http://www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes)  
Fre 14.9  
kl.10: Familjeträff i Hörnan  
kl.12: Veckolunch i Högbergssalen  
Sö 16.9  
kl.10: Högmässa i S:t Jacob. Audas, Sundblom Lindberg, Henricson.  
SÖNDAGSLUNCH efter högmässan. Ingen förhandsanmälan, alla hjärtligt välkomna!

kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Sundblom Lindberg, Audas, Enlund, Kampin laulu. Kyrkkaffe efteråt.  
Må 17.9  
kl.10: Tomas familjeträff  
kl.10: Cellträff ”Guds närvaro i vår samvaro”. S:t Jacob kyrkas församlingssal. Gertrud Strandén (09-679 576).  
Ti 18.9  
kl.12: Lunchmusik i Gamla kyrkan, Enlund.

kl.13: Träffpunkt för seniorer och daglediga (Högbergsgatan 10E vän 2). Benita Ahlnäs: ”Sylvia Wirén och det nygrundade Borgå stift”.

kl.18: Andakt i de gamlas hus (Norrsvängen 1-3). Ahonen, Anhild Träskman, Solveig Oldenburg.  
Ons 19.9

kl.15: Mariakretsen, Tomas kyrkas församlingssal.  
kl.15: Diakoniträffen, S:t Jacobs församlingssal. Kaffestund.  
kl.18: Kvällsmässa, Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Böckerman, Enlund.  
To 20.9  
kl.09: Utfärd till Ekenäs marknad för de som anmält sig.  
kl.19: Regnbågscafé

**MATTEUS**  
Matteus nya hemsida: [www.matteus.fi](http://www.matteus.fi)

**MATTEUSKYRKAN:** Åbohusv. 3  
Fr 14.9 kl. 18–21: ungdomskväll (2 vän). kl. 18 ungdomsmässa & servering. kl. 19–21 ungdomskväll.  
Lö 15.9 kl. 10 – 10.45: Klapp & klang (9 mån–4 år med vuxen) med Anna Brummer (2 vän). Ingen anm.  
Lö 15.9 kl. 10 – 10.45: musikverkstad (5–8 år med eller utan vuxen) med Catarina Bärilund-Palm (2 vän). Ingen anm.

Sö 16.9 kl. 12: högm, Forsén, Anders Forsman. Kyrkkaffe.  
On 19.9 kl. 18.30: bibelskola, lär känna din Bibel. Vi studerar Bibeln och Bibelns värld. Vi fördjupar vår bibelkunskap. Varannan onsdag i Matteussalen. Mera info: Lars-Olof Ahlfors, (09)2340 7323. Ingen förhandsanmälan.  
DEGERÖ KYRKA: Rävsvägen 13  
Sö 16.9 kl. 10: högm, Ahlfors, Anders Forsman. Kyrkkaffe.  
JOYKIDS FESTIVAL: gospeldag för barn och tonåringar (7–15 år) med Anna-Pia och Mikael Sarvar i Matteuskyrkan lö 22.9 kl. 13–18.30 (övningar, saft och middag). Pris:

20€/person  
Anmäl till kansliet [matteus.fors@evl.fi](mailto:matteus.fors@evl.fi) eller (09)2340 7300 senast 14.9.

Arr. Matteus församling & Förbundet Kyrkans Ungdom  
**MATTEUS BARNKÖR:**  
Degerö lågstadieskola, måndagar kl. 13.00–13.45  
Brändö lågstadium, måndagar kl. 14.15–15.00  
Nordsjö lågstadieskola, måndagar kl. 15.30–16.15  
Östersundom skola, torsdagar kl. 13.30–14.15  
Botby grundskola, torsdagar kl. 15.00–15.45  
Ledare: Daniela Forsén, pianist Staffan Strömsholm.  
Mera info: [daniela.forsen@evl.fi](mailto:daniela.forsen@evl.fi) eller tfn 050 414 7860

**MATTEUS KYRKOKÖR:**  
Matteuskyrkan (2 vän) tisdagar kl 18.30–20.30. Ledare: kantor Anders Forsman, tfn 050–433 5578. Nya sångare välkomna!

**PETRUS**  
[www.petrusforsamling.net](http://www.petrusforsamling.net)  
fr 14.9:

**Skribaweekend:** för Lekholmen-konfirmanderna 2012, på Lekholmen. Från fredag 14.9 till söndag 16.9. Björk, Kass.  
– kl. 10 **Musiklek:** i Hagasalen, Vespervägen 12. Sussi och Rebecka. 0–4 åringar. Kaffeservering.

– kl. 10 **Högmässa (N):** i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6. Thylin. Kyrkkaffe.

– kl. 10 **Högmässa (N):** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Sandell, Hilli. Kyrkkaffe.

– kl. 12 **Puls:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Puls är en gudstjänst för alla. Kom med du också! Söndagsskola för barnen och pizzamingel efteråt för alla.

Björk, Kass, Perret m.fl.  
må 17.9:

– kl. 9 **Dagklubb:** i Baggis, Baggbölev 17. Dagklubb för 2,5–5 åringar. Ledare Alice Sinko Anmälningar tas emot på tel. 040 090 59 87.

– kl. 18 **Bibelträff:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. 2. Krönike-boken. Stig-Olof Fernström.

ti 18.9:  
– kl. 10 **Musiklek:** i Malms kyrka, Kommunalvägen 1. Sussi och Rebecka. 0–4 åringar. Kaffeservering.

– kl. 10 **Musiklek:** i Munksnäs, Lukasgården, Munkstigen 5. Sussi och Rebecka. 0–4 åringar. Kaffeservering.

– kl. 13 **Dagscafé:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Bodil och Halvar Sandell. Dagscafé ordnas varannan tisdag kl. 13.

– kl. 19 **Förbön och tack:** i Munksnäs höjdens kyrka, Raumovägen 3. Ulla-Christina Sjöman m.fl.

ons 19.9:  
– kl. 9 **Dagklubb:** i Baggis, Baggbölevägen 17. 2,5–4 åringar. Ledare Alice Sinko. Anmälningar tas emot på tel 040 090 59 87.

to 20.9:  
– kl. 10 **Musiklek och babyrytmik:** i Månsas, Månsasvägen 21. Sussi och Rebecka. Knatterytmik kl. 10. Kaffe kl. 10.45. Babyrytmik kl. 11.15.



## RADIO &amp; TV

## Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

**Fre 14.9** Daniel Victorzon, Vasa **Lö 15.9** 8.53 Familjeandakt. Anna Edgren läser ur Djurens andaktsbok. **Må 17.9** Gun Geisor, Borgå (repris från 7.11.2011) **Ti 18.9** Minna Silfvergrén, Lovisa **Ons 19.9** Marith Leppä-kari-Lindgren, Kustö **To 20.9** Fredrik Portin, Åbo.

VEGA

## Aftonandakt kl. 19.15

**Fre 14.9** Eva Johansson, Mariehamn (repris från 23.8.2011) **Lö 15.9** 17.58 Ett ord inför helgen, Grankulla kyrka. **Sö 16.9** Anni Maria Laato, Åbo **Må 17.9** Gun Erikson-Blomfelt, Helsingfors **Ti 18.9** Gunilla Teir, Kristinestad (repris från 27.9.2011) **Ons 19.9** Bibelstudium med Stig-Olof Fernström, Helsingfors **To 20.9** Sofia Torvalds, Esbo (repris från 16.4.2012).

VEGA

## Gudstjänst kl. 13.03

**Sö 16.9** Högmässa med Grankulla svenska församling. Predikant och liturg: Ulrik Sandell. Organist, kantor och körledare: Heli Peitsamo. **VEGA**

## Gud 50 sö 16.9 kl.15.05

Arkivgudstjänst från Tenala 1993. Predikant och liturg Anders Lindström. Kören Ad Dominum. Repris ons 19.9 kl. 16.25

YLE FEM

## FÖR DAGLEDIGA

## Nystart för träffpunkten

Träffpunkt för seniorer och daglediga startar höstens verksamhet tisdag 18.9 kl. 13 i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E 2 vän.

Dagens gäst är **Benita Ahlnäs** som berättar om ”Sylvia Wirén och det nygrundade Borgå stift”. Föredraget baserar sig på en intervju som Benita Ahlnäs gjorde med Sylvia Wirén år 1990. Bl.a. handlar det om Sylvia som prästfru i det nygrundade svenska biskopsstiftet i Borgå på 1920-talet, uppväxten i Uleåborg, flickpensonen i Genève och prästfrutillvaron.

■ **HELINGFORS PROSTERI**  
**Helsingfors domkyrkas krypta Kyrkogatan 18:**

Serietecknaren och konstnären Ville Ranta ställer ut skämtteckningar i Helsingfors domkyrkas krypta 11-23.9.2012 med temat ”Meningsbrytningens etik”. Det är ett inslag i firandet av tidningen Kirkko & kaupunkis 70 års jubileum. Utställningen är öppen varje dag kl.11-17. Fritt inträde.

**Tomas kyrka Rönöv.16:** Onsdag 19.9 kl. 17.30 Planerings- och förbörnsmöte för Tomasmässan.

**Kampens kapells öppethållningstider:**

Kampens kapell är öppet för möten mellan människor och stillhet vardagar klockan 7-20 och under veckoslut klockan 10-18.

**Församlingarnas samtalsjänst dejourerar:** på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072)

varje kväll kl.20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen <http://evl.fi/natjour>

Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!  
**Mer info:** [www.helsingforsforsamlingar.fi](http://www.helsingforsforsamlingar.fi)

■ **DEUTSCHE GEMEINDE**

**So 16.9. 11 Uhr:** Gottesdienst (Panzig); Kinderkirche

■ **INTERNATIONAL EVANGELICAL CHURCH**

**Sunday Service in English**  
**10.00:** Mellunmäki Parish Center, address: Korvaturintie 2, Helsinki  
**14.00:** Christ Church, address: Apollonkatu 5, Helsinki  
**16.30:** Espoo Cathedral Parish, address: Kirkkoranta 2, Espoo  
**Sunday School arranged. Join us for church coffee after the service!**

■ **MELLERSTA NYLANDS PROSTERI**

■ **ESBO**

**Högmässor sö 16.9:** Esbo domkyrka kl. 10 (Obs tiden!) Tvåspråkig gammaldags mässa vid Högbergsgården. Alikorvi Corander, Anita Kyönsaari, Johan Kanckos, Eeva-Liisa Malmgren, Sheldon Ylioja, Candominokören. Olars kyrka, Olarsbacken 4, kl. 14

konfirmation av Mataskär 2-skriftskolan, Ahlbeck, Kanckos, Valtonen. Hagalunds kyrka, Kyrkstigen 6, kl. 12. Lindqvist, Wikman. Besök av missionärerna Rune och Malin Lindblom. Kyrkkaffe.

Kalajärvi kapell, Höstglödsängens 3, kl. 16 lövsångsmässa, Ertman, Bengts. Servering.

**Söndagskola/juniorklubb:** vid lövsångsmässan sö 16.9 kl. 16 i Kalajärvi kapell.

**Högbergsgården:** Program för hela familjen invid Esbo domkyrka med omgivning 15-16.9. Symamsellerna medv. m. försäljning av handarb. Arr. Espoon tuomiokirkkoskr. Mer info: [www.suysmatinmarkkinat.fi](http://www.suysmatinmarkkinat.fi).

**Orgel-Matts:** Esbo domkyrka lö 15.9 kl. 15.30-17. Konsert med kantorer från Esbo sv. förs. och Espoon tuomiokirkkoskr.

**Barnkörer:** Juniorkören Stämsökarna för 8/9-14-åringar to kl. 15.45 - 16.30 i Sökö kapell, Sökögrändens 3. Start 13.9. Barnkören Tonsökarna för 6-8/9-åringar to kl. 17 - 17.45 i Sökö kapell. Start 13.9. Det kostar ingenting att vara med, inga

inträdesprov. Alla nya och gamla sångare är välkomna med! Mer info: Eeva-Liisa Malmgren, 040 531 1049.

**Familjeklubbar för föräldrar med småbarn:**

Köklax kapell, Handelsbacken 1. Familjekafé må kl. 9.30-12.

Sökö kapell, Sökögr. 3. Sång och lek ti kl. 9.30-11.

Mattby kapell, Lisagr. 3. Imse-Vimseklubben on kl. 9.30-11.30.

Ingen förhandsanm. Ingen avgift. Mer info: Ann-Christine Ahonen, 050 438 0200, ann-christine.ahonen@evl.fi Klubbarna stängda p.g.a. personalutbildning 19.9

och 10.10 samt under höstlovet 18-19.10.

**Männens bastukväll:** Mataskärs lägercentrum, Mataskärv. 3, on 19.9 kl. 18-20.30. Tage Strandström: ”Esbo från ovan”. Ingen förhandsanm. Mer info: Johan Kanckos, 040 513 0827.

**Kvällsmässa:** Söndrik kapell, Kiristigården 3, ti 18.9 kl. 18, Ahlbeck, Wikman. Servering.

**Kretsar för pensionärer och daglediga kl. 13-15:** Kalajärvi kapell to 13.9, Köklax kapell ti 18.9, Karabacka kapell to 20.9.

**Öppet hus med lunch för daglediga:** Hagalunds kyrka, Kyrkst. 6, svenska rummet, varje ti kl. 12-14. Mer info: Bea Karlemo, 040 513 0828

**Symamsellerna:** varje ti kl. 15-18 i Vita huset, Prästgårdsgr. 1. Vi handarbetar för internationell diakoni och mission. Mer info: Hannele Nygård, 040 531 1045.

**Pastorskansliet, familjeklubbarna, dagklubbarna och eftisarna:** stängt p.g.a. personalutbildning on 19.9.

■ **GRANKULLA**

**To 13.9 kl 10:** Samtal kring tro i övre brasrummet.

**Kl 10.30:** Förbön med lovsång i övre brasrummet.

**Kl 19-21:** Facebook mottagning alla torsdagar.

**Sö 16.9 kl 12:** Högmässa, Ulrik Sandell, teologpraktikant Johan Terho, Heli Peitsalo och damkören Grazia. Aulakaffe. Högmässan radieras och sänds kl.13.03 i Radio Vega.

**Kl 12:** Söndagskola i övre brasrummet. Märta Backman, Pippi Collander.

**Må 17.9 kl 13-15:** Måndagscafé i Sebastos. Andakt kl 12.45 i kapellet.

**Ti 18.9 kl 9.40:** Familjelyktan i Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.

**On 19.9 kl 13.30:** Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet, Catherine Granlund.

**Kl 16:** Ledarutbildning för åk 2 i Klubb 97.

**To 20.9 kl 10:** Samtal kring tro i övre brasrummet.

**Kl 10.30:** Förbön med lovsång i övre brasrummet.

**Kl 18.30:** Bibelkväll i Sebastos, Johan Terho.

■ **KYRKSLÄTT**

**Morotsmarknad:** lö 15.9 kl. 10-14 nedanför domkyrkans trappa i Helsingfors. Försäljning av grönsaker, saft, sylt, bakverk osv. Lopptorg. Församlingen tar gärna emot lämpliga försäljningsartiklar, t.ex. bakverk samt lopptorgsartiklar. Kontakta Rune Lith tel. 0500 687 023. Till förmån för Finska Missionssällskapet. Hjärtligt välkomna!

**Högmässa:** sö 16.9 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Lovén, Joki

**Sång och bön:** må 17.9 kl. 18.30 i koret i Kyrkslätt kyrka.

**Grupperna startar vecka 38:** Nya och gamla medlemmar är välkom-

na! För mera info ring Birgitta Lindell tel. 050 376 1489

**Måndagsgruppen:** måndagar på Oasen, Prästgårdsbacken 11 C, fr.o.m. 17.9.

**Seniorgruppen på Mikaelgården:** måndagar kl. 13.30-15, Doktorsstigen 5.

**Tisdagsgruppen på Oasen:** tisdagar kl. 10-14, Prästgårdsbacken 11 C

**Kontaktgruppen på Servicehuset:** tisdagar kl. 14-15

**Stick- och virkcafé för unga mammor:** onsdagar kl. 18-20 i Oasen, Prästgårdsbacken 11 C. Kom med och sticka, virka och lära dig nya knep. Välkomna!

**Pastorskansliets nya telefonnummer är (09) 8050 8202.**

**Mera info på:** [www.kyrkslattsven-ska.fi](http://www.kyrkslattsven-ska.fi)

■ **TAMMERFORS**

**Sö 16.9:** Gudstjänst kl 10.30 Gamla kyrkan, Ola Byfält, Anna Arola

**17.-20.9:** Diakonins höstläger i Ilkko.

**Ti 18.9:** Mammor, pappor o barn kl 10 SvG

**Ti 18.9:** Tisdagsklubben SvG grupp I kl 13.30-14.30 och grupp II kl 14.30-15.30

**Ons 19.9:** Diakonikretsen kl 13 SvH. En höstdag i Kangasala, besök till höstlägret i Ilkko. Start kl 13 från Svenska Hemmet.

**Ons 19.9:** A-män, männens bastukväll i Ilkko kl 18.30. Vi börjar med nattvard tillsammans med diakonilägret. Skjuts från Gamla kyrkan kl 18.

■ **VANDA**

**Högmässa:** i Helsing kyrka S:t Lars sö 16.9. kl.10. Martin Fagerudd, Nina Fogelberg.

**Högmässa:** i S:t Martins kapell sö 16.9. kl.12. Martin Fagerudd, Nina Fogelberg.

**St Martins diakoni- och pensionärskrets:** ti 18.9.kl.13 i S:t Martins kapell i Myrbacka kyrka. Branschsekreterare Lucas Snellman deltar. Kaffeservering.

**Dickersby pensionärskrets:** ons 19.9. kl.14 på Folkhälsanhuset i Dickersby. Konstnär Anna-Bella Wargh läser egna dikter och sjunger egna sånger. Kaffeservering.

**Sottungsby-Häkansböle pensionärskrets:** to 20.9. kl.13 i Häkansböle kyrka. Kaffeservering.

■ **RASEBORGS PROSTERI**

■ **BROMARV**

**Sö 16.9. kl. 10:** högmässa, Helander, Lindroos

**Ti 18.9. kl. 19:** kyrkokören i församlingshemmet, Lindgård. Nya medlemmar välkomna med!

**Fre 21.9. kl. 12.30 - 13.30:** lek- och rörelseklubb i skolans gymnastiksal, Tomppa

■ **EKENÄS**

**to 13.9 kl. 15-19:** Öppet hus hos Bistandsresursen, Järnvägsgr.15, i samma hus med Missionsboden som också har öppet.

**fre 14.9:** pastorskansliet håller stängt pga personalens skolning

**lö 15.9 kl 9.30:** Gemensam bön i Missionskyrkan

**kl 19:** Konsert i kyrkan, Håkan Åberg. Biljetter 15 €.

**sö 16.9 kl 10:** Högmässa i kyrkan, Monica Cleve, Svante Forsman

**kl 10-11.30:** SöndagsKulan i Kulan

**kl 18:** Orgelkonsert i kyrkan, Bernd Wahl (Tyskland). Program 5 €.

**ti 18.9 kl 12:** Dagträff med lunch (5

€). Dagens gäst Monica Cleve. **kl 17.70-19.30:** Solkransen i Kulan.

**ons 19.9 kl 15.15:** Anmäning till skriftskolan i kyrkan

■ **HANGÖ**

**Sö 16.9 Högmässa i kyrkan kl. 12.:** pred. A-S. Nylund, lit. T. Sjöblom, kantor R. Näse. Kati Kvarnström, sång och Marianne Maans, violin medv.

**Ti 18.9 Infotillfälle om skriftskola för ungdomar födda 1998 el. tidigare:** kl. 18 i kyrkan. Kl. 19.30 hålls infotillfälle i kyrkan för föräldrar till de ungdomar som vill börja skriftskolan. Mera info ger Ebba Laxell tel: 040-5410365.

**On 19.9 Kompisträff:** kl. 13-14.30 i Villa Teresa, Boulevarden 17.

**On 19.9 Ork-Idé:** kl. 18-20 i Centralskolans matsal, Halmstadsg. 2. ”Att duga som förälder” - en föreläsning med Barbro Näse om hur man ska orka i vardagen som småbarnsförälder.

■ **INGÅ**

**Fre 14.9 kl 16.00-18.00:** hjälpledarskolning startar i ungdomshuset! Solveig Björklund-Sjöholm.

**Fre 14.9 kl 17.00-18.20:** Pysselgrupp för barn i åk 4-6 i Degerby (Knapptigrarna).

**Fre 14.9 kl 18.00-24.00:** ungdomshuset öppet. Solveig Björklund-Sjöholm.

**Sö 16.9, 16 s. e. pingst, kl 10.00:** högmässa i Ingå kyrka. Eeva Makweri, Pia Nygård.

**Må 17.9 kl 17.00-19.00:** Samvaro i Bläckhornet för dig som känner dig ensam. May Lindström

**Ons 19.9 (vänligen observera klockslaget) kl 12.00-14.00:** församlingsträff för pensionärer och daglediga i församlingshemmet. May Lindström.

**Ons 19.9 kl 14.15:** barnkör I sjunger i församlingshemmet. Marianne Gustafsson Burgmann.

**Ons 19.9 kl 15.15:** barnkör II sjunger i församlingshemmet. Marianne Gustafsson Burgmann.

**Utedag med Sjundeå och Kyrkslätt sv. församlingar på Råfsö i Kyrkslätt:** torsdag 27.9.2012. Start från Ingå kl 9.40, tillbaka ca kl 18.00. Pris 15 € (mat, kaffe och transport). Anmälningar till May, tel 040-555 2090 senast 18.9.

**Verksamhet på finska:** **To 13.9 klo 10.00:** äijäsaua Pappilassa. Erkki Päivärinta.

**To 13.9 klo 18.00:** Gaudete-kuoro seurakuntatalossa. Hanna Noro

**Pe 14.9 klo 17.30:** sähly Merituu-len koululla.

**La 15.9 klo 10.00-12.00:** Lähetys- ja askartelupiiri Bläckhornetissa. Mira Neuvonen

**Su 16.9 klo 18.00-20.00:** nuorten ilta nuortentalossa. Mira Neuvonen.

**Maa 17.9 klo 17.30:** isoskoulutus nuortentalossa. Mira Neuvonen.

**Tii 18.9 klo 13.00:** laulutuoiko seurakuntatalossa. Mira Neuvonen.

**Tii 18.9 klo 18.00:** etsijät ja löytäjät nuortentalossa (Bollstantie 2 C). Hiikka Olkinuora.

**Ke 19.9 klo 18.00:** raamattupiiri Bläckhornetissa. Eeva Makweri.

**To 20.9 klo 19.00:** Iltamessu Inkoon kirkossa. Eeva Makweri, Gaudete-kuoro, Hanna Noro.

■ **KARIS**

**Högmässa:** Sö 16.9 kl. 12 i S:ta Katarina kyrka. Puiras; Bonacci. Kyrktaxi från centrum.

**Tvåspråkig sammankomst:** Sö 16.9 kl. 17 i Församlingshemmet.

Arr. Lojo Fridsförening rf

**Tisdagens mission:** Ti 18.9 kl. 14-16 i Servicehuset, Klädesfabriks-gatan 6.

**Pensionärsdag på Rosvik :** On 19.9 kl. 10-15.30 med program ute och inne, lunch och kaffe. Pris 10 € (transport ordnas vid behov 5 €)

anmälan senast 13.9 till kansliet 279 3000.

■ **POJO**

**Torsdagar:** Kl 18.30 Församlingskören i förs.hemmet.

**Fr 14.09:** Kl 13.45 Pensionärskören i förs.hemmet.

**Sö 16.09:** Kl 10 Gudstjänst i kyrkan.

**Må 17.09:** Kl 17.30 Ny Alphakurs börjar, ännu hinner du med.

**Ti 18.09:** Kl 14 Missionsklubben i diakoniansliet.

**On 19.09:** kl 19 Mässa i kyrkans övre sal.

■ **SJUNDEÅ**

**Pilgrimsvandring:** lö 15.9 kl. 9 Sjundeå kyrka - Kyrkslätt kyrka.

**Mässa:** sö 16.9 kl. 12 i kyrkan, Irene Erkkö, Hanna Noro.

**Bönegruppen:** to 20.9 kl. 18 i Capella, Gun Venäläinen.

**Gung och sjung-babyrytmik:** (0-14 mån) varje tisdag kl. 10 i Postilla, Kati Kvarnström.

**Pensionärernas utfärdsgång till Råfsö 27.9:**

Ingå, Sjundeå och Kyrkslätt församlingar ordnar en dagsutfärd för pensionärer till Råfsö torsdagen den 27 september. Start kl. 9.15 från Capella, tillbaka ca kl. 18. Pris 15 € / person. Anmälningar till Gun Venäläinen senast 18.9., tel. 0405 336 946.

■ **SNAPPERTUNA**

**to 13.9 kl 13.30:** Dagträff i Prästgården. Gäst är Monika Cleve.

Välkomna!

**to 13.9 kl 18-21:** Ungdomskväll i Langansböle

**to 13.9 kl 19:** Kören övar i Prästgården

**lö 15.9 kl 18:** Helgälsmusik samt skivreläse i kyrkan; diplomorganist Anders Storbäck har spelat in en CD-skiva på orgeln i Snappertuna kyrka. Välkomna!

**sö 16.9 kl 18:** Högmässa med Mar-Weckström och Pia Nygård

**ti 18.9 lö 9.30-11:** Familjekafé i Langansböle

**Utfärd till designhuvudstaden Helsingfors:** lö 6.10. Vi besöker Mannerheimmuséet, Kampens kapell och Nationalmuséet. Lunch i det havsnära café Carusel. Pris 45 euro som inkluderar busstransport, guidningar, inträdesavgifter och lunch. För anm. och förf. ring pastorskansliet må-to 9-1



## SEMINARIUM

### Kyrkan och medierna

Frikyrklig Samverkan (FS) ordnar ett medieseminarium den 22.9.2012 i Helsingfors.

Inbjuden gäst är **Svend Løbner** från Kirkeligt Medieakademi i Danmark. Han kommer under seminariet att föreläsa om mediarelaterade frågor riktat till församlingar.

Mer info finns på [www.frikyrkligsamverkan.fi](http://www.frikyrkligsamverkan.fi).

Anmälan senast 14.9 till [laila@fspm.fi](mailto:laila@fspm.fi), tel: 050 5731516

kilä, Heikkilä.

**Iniö kapellförsamling:**

**Sö 16.9. kl 16:** Högmässa i kyrkan, Heikkilä.

**ÅBO**

**To kl 9.30-11:** Familjecafé, Aurelia våning II

**kl 13.30-14.15:** Korallerne övar i Sirkkala skola

**kl 14.30-15.15:** SOLAkören övar i Sirkkala skola

**kl 15.30-20.30:** Café 18, Aurelia

**kl 18.30-20.30:** Kyrkokörens övning, Aurelia musiksalen

**kl 19-20:** Veckomässa i Skarpskyttekapellet

**Sö kl 12:** Högmässa med kyrkoherdeinstallation, efteråt missionslunch i Aurelia med välkommande av den nya kyrkoherden

**Ti kl 15-17:** Kockgrupp (Grupp B), Aurelia

**kl 18-19:** Lovsångskören övar, Aurelia

**kl 19-20:** Lovsång och förbön, Aurelia, Bror Borgar: "Jesus – Ordet"

**On kl 10-12:** Familjecafé i Papiholma församlingshem

**kl 13.30-15:** Café 18 (åk 3-6), Aurelia våning II

**kl 13.45-14.30:** Kristallerne övar i Aurelia, musiksalen

**kl 14.45-15.30:** TIDO övar i Aurelia, musiksalen

**To kl 9.30-11:** Familjecafé, Aurelia våning II

**kl 13.30-14.15:** Korallerne övar i Sirkkala skola

**kl 14.30-15.15:** SOLAkören övar i Sirkkala skola

**kl 15.30-20.30:** Café 18, Aurelia

**kl 18.30-20.30:** Kyrkokörens övning, Aurelia musiksalen

**kl 19-20:** Veckomässa i Skarpskyttekapellet

## ÅLANDS PROSTERI

**HAMMARLAND**

**16.9 Sextonde söndagen efter pingst:** Gudstjänst kl 12, i Hammarlands kyrka. Ingemar Johansson, Carl Micael Dan.

**JOMALA**

**Tors 13.9. kl. 12-20:** Kyrkorget i Margaretagården, Mariehamn

**Lör 15.9. kl. 19:** Konsert i kyrkan med Intermezzokören

**Sön 16.9. kl. 11:** Gudstjänst 16 s. e. pingst "Guds omsorg" Bertil Erickson, Kaj-Gustav Sandholm. Kollekt: Finlands Sjömanskyrka.

**Ons 19.9. kl. 14:** Andakt på Rönngården.

**Kl. 18.30:** START Dramagrupp med ungdomsarbetsledare Sonja Winé.

**Tors 20.9. kl. 10-16:** Pysseeldag i Olofsgården med Sonja Winé.

**SUND-VÄRDÖ**

**Högmässa:** i Vårdö kyrka kl 11.00. Mathias Junell, Katrin Gwardak

## NÄRPES PROSTERI

**KORSNÄS**

**Fre 14/9 18.30:** Fredagscafé i Församlingshemmet, gäst: Sonja Rosbäck.

**Sö 16/9 11.00:** Högmässa i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.

**To 20/9 10.00:** Torsdagsträffen samlas i Harrström.

**Fre 21/9 19.00:** Karasamling i Församlingshemmet, gäst Håkan Enqvist.

**LAPPFJÄRD-KRISTINESTAD**

**www.lappfjard-kristinestadforsamling.fi**

**Anmälan till kantele/musik/barnkör:** i L-fjärds förs.hem, dagklubben fre 14.9 kl 17.30

**Kristinestad:** sö 16.9 kl 12 Gudstjänst Nisula, Nilsson. Inskrivning till skriftskolan, kl 14.30 Konsert Coro Finlandia, ti 18.9 kl 19 Diskussionsgrupp för män i kanslihuset.

**Lappfjärd:** sö 16.9 kl 18 Gudstjänst Eklöf, Martikainen. Inskrivning till skriftskolan, ons 19.9 kl 12.30 Pensionärsamling i församlingshemmet, Eklöf.

**Sideby:** sö 16.9. kl 10 Högmässa Nisula, Nilsson, ti 18.9 kl 13 Missionssyfoering, to 20.9 kl 18.30 Kvinnogruppen i församlingstugan, ons 19.9 kl 13 Missionsfoering i Skaftung pens.hem.

**NÄRPES**

**www.narpesforsamling.fi**

**Kyrkan:** 16 sö e pingst 16.9 kl 10 Högmässa. Lö 15.9 kl 18 "Kvällsmusik i S:ta Maria".

**Rangsby bykyrka:** sö 16.9 kl 13 Gudstjänst.

**Förs.hemmet:** to 13.9 kl 12 Pensionärs-samling. On 19.9 kl 18.30 Alphakursen inleds, kvällens tema: "Vem är Jesus?"

**Arken:** må 17.9 kl 13 Diakonisyfoeringen startar.

## UNG KÖRDAG

### Gospeldag i Matteus

Lördag 22.9 arrangeras en gospeldag för alla 7-15 åringar, körledare och körer med **Anna-Pia** och **Mikael Svarvar** i Matteuskyrkan i Helsingfors.

Mera info och anmälan senas 14.9. [www.kyrkans-ungdom.nu](http://www.kyrkans-ungdom.nu) Kom med och sjung gospel – inga förkunskaper krävs!

## ÅRSMÖTEN

Pedersöre prosteris kyrkosångskretsens r.f. kallas till

### ÅRSMÖTE

i Pedersöre församlingshem, Kyrkostrand onsd.

3.10.2012 kl. 18.00.

Styrelsen

**SÖNDAGSSKOLAN startar enligt följande:** Punsar bönehus 16.9 kl.10, Bäckby skola 23.9 kl.11, Ytteresse bönehus och Församlingsstugan 23.9 kl.10.

**JAKOBSTAD**

**To Öppet Hus för daglediga:** i FC. Inleds med lunch kl. 12.00. Pris 8 €. Program-stund kl. 13.00. Gäst: prosten Lars-Erik Björkstrand.

**18 SLEF:s** skördefest i FC, Gustav Åbonde.

**Sö 10 Söndagsskolorna startar:** i Kyrkostrands förs.hem (ingång från lekparken) och Skutnäs bönehus.

**12 Gudstjänst:** i kyrkan, Krokfors, Södo, Östman, dubbelkvartett.

**15 Sammankomst:** i Skutnäs bönehus, Olavi Forsbacka.

**18 Fokus:** i FC, Tore Jungerstam. Barnpassning.

**Ti 13 Tisdagssamling:** på Station I, Jockum Krokfors.

**On:** Församlingkansliet stängt.

**18 U-klubben:** i Vestanlidgården, Turpeinen.

**To 19 Kvinnocafé:** i FC. Tema: "Brustenhet och livets skörhet". Gäst: Mia Forsblom, smyckesskapare.

**Må (8.10) 17.00:** Vestersundsby småkyrkoförening r.f.s extra årsmöte och föreningsmöte i Vestanlidgården.

**JEPPÖ**

**Fr 14.9 kl 19:** Ungdomssamling i församlingshemmet (Loftet).

**Sö 16.9 kl 10:** Högmässa , khden och kantorn.

**Sö 16.9 kl 10:** Gudstjänst i församlingshemmet, khden o kantorn. Britt-Mari o Gun-Helen Antfolk medverkar med sång (och bokföreläsning).

**Ti 18.9 kl 18.30:** Kvinnogruppen "Face to Face" i församlingshemmet.

**On 19.9:** Syfoeringsdag på Klippan. Kl 12 Missionssoppa. Kl 13 Måte. Albert Häggblom, Sabina Saramo, Nädens Vind medv. Anmäl till Astrid 050 3688554.

**On 19.9 kl 19.30:** Startar kyrkokören i församlingshemmet, sina övningar. Välkommen med!

**Pastorskansliet öppet, måndagar kl 9-12.**

**KRONOBY**

**Sportdax:** fr 17.30 i idr.h.

**Öppet Hus:** fr 19.30 vid Lyktan för åk 7-8

**Gudstjänst:** sö 10.00, khden, kantorn

**Röda Korsets hungerdagskonsert:** sö 19.30 i kyrkan, Kronoby Manskör, Sonja Bishop, Robert och Peter Slotte m.fl.

**Samtal och bön:** må 19.00 hos Karin Mattsson

**Missionssyfoeringen:** ti 13.00 i fh

**Finsk symöte:** ti 19.30 i lilla salen

**Syfoeringsdag på Klippan:** onsdag, intresserade ring Marit 0503769602

**LARSMO**

**Sö 16.9 kl 10 Gudstjänst:** Sjöblom, Nina Enkvist. Kyrkvård: Byggmästar, Strömsholm.

**kl. 11.30 Söndagsskolan:** i Holm.

**kl. 12 Finsk mässa:** Sjöblom, Nina Enkvist. Servering.

**Obs! Skriftskolinfol!**

**Må 17.9. kl. 12 – 12.30 Information om sommarskriftskolan 2013:** i Cronhjelm-skolan. Ungdomsarbetsledaren Ulf Axell informerar om sommarskriftskolan för ungdomar födda 1998 eller tidigare, samt delar ut anmälningslappar. Anmälningsleden är vecka 38 – 39. Skriftskolan inleds på Mikaelidagen, 30.9.

**Må 17.9. kl. 12 Syfoering:** i Bosund missionsstuga.

**Må 17.9. kl. 13 Syfoering:** i Holm bönehus.

**Ons 19.9. kl. 13 Syfoering:** i Furugården

**kl. 18.30 Hjälpdedarskolningen:** inleds i församlingshemmet.

**To 20.9. kl. 19 Bibelkväll i församlingshemmet:** Sjöblom. Tema: "Trosbekännelsen – tvångströja eller skydds-räcke?"

**Föräldra-barngrupperna:** startar vecka 38. Närmare tider i Infobladet.

**MUNSALA**

**Fr kl 19 Kaktus:** ungdomssamling i Jeppo fh. Start fr. Nätet kl 18.40.

**Sö kl 12 Högmässa:** i kyrkan, Klingengberg, Enroth.

**kl 19 Gospelkonsert:** i kyrkan med Henrik Åberg o orkester. Biljetter 15 €.

**On kl 12 Syfoeringsdag på Klippan:** Missionssoppa, program med Albert Häggblom, Sabina Saramo, Nädens vind. Vid behov av skjuts, ring Bojan 040-147 0121. Arr. Slef.

**NEDERVETIL**

**Kyrkokören:** start ikväll kl 19.30.

**Finsk mässa:** sö 10, Daniel Norrback, Aira Kentala.

**Minior(ÅK 1-3):** start 17.9 må 17.30

**Morgonbön:** i fh varje onsdag kl 8.30

**Öppethus (ÅK 4-6):** start 19.9 on 17.30

**Barnkör:** start nästa to 20.9 kl 17.

**NYKARLEBY**

**To kl 19:** Församlingsfaddrarna inleder höstens verksamhet med mässa i kyrkan

**Fr kl 19:** Ungdomssamling Kaktus i Jeppo fh, gemensam med Jeppo och Munsala församling. Start kl 18.45 från fh.

**Sö kl 10:** Gudstjänst, Edman, Ringwall

**Må kl 19:** KenyamiSSION i fh. Terminsledning "Guds omsorg", Edman

**Ti kl 19-20.30:** Samtal runt evangeliet i smågrupper. Info H Söderbacka 050-3254551

**On kl 12:** Syfoeringsdag på Klippan, middag och program. Start från fh kl 11.15. Anmäl till H Söderbacka, 050-3254551, senast måndag.

**To kl 9:** Talko vid missionsstugan

**Ny kl 14:** Besökstjänst på HVC

**Må 11:** Avist bykyrka

**On 14:** Häftisklubb i prästgården, start 19.9

**15.30:** udda veckor! Häftisklubb i Ävist start 26.9

**15.30:** jämna veckor! Häftisklubb i Lillby förs.h. start 19.9

**Söndagsskolor:** start 16.9

**Sö 11:** Avist bykyrka

**Sö 10:** Prästgården

**TERJÄRV**

**ALPHA startar:** to 13.9 kl 18.15.

**Avfärd för ungdomar till kyrkhelgen:** i Karleby fr 14.9 kl 18.15.

**Gudstjänst:** sö 16.9 kl 10, khden, S. Smedjebacka.

**Mariat:** övar må 17.9 kl 14 förs.h.

**Finsk bibelgrupp:** ti 18.9 kl 18, förs.h.

**Aftonbön:** ti 18.9 kl 18, förs.h.

**Syfoeringsdag:** på Klippan on 19.9

**Bussen startar kl 10 från Småbänders och kör via Kortjärvi, förs.h ca kl 10.20.**

**Kyrkokören:** startar on 19.9 kl 19, förs.h.

**Barnkören:** startar to 20.9 kl 18, förs.h.

**Alpha:** to 20.9 kl 18.15 förs.h.

## LEDIGA TJÄNSTER

### LEDIGA TJÄNSTER I STIFTET

#### Kyrkoherdetjänst

Kyrkoherdetjänsten i Kimitoöns församling. Språkkraven är utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska.

#### Kaplanstjänst

Kaplanstjänsten i Västanfjärds kapellförsamling i Kimitoöns församling. Språkkraven är goda muntliga och skriftliga kunskaper i svenska och finska.

De som valts till tjänsterna skall uppvisa i straffregisterlagens 6 § avsett straffregisterutdrag.

Tjänsterna söks hos Domkapitlet i Borgå stift senast **5.10.2012 klockan 15.00.** Adress: PB 30, 06101 Borgå

berg, Enroth.

**kl 19 Gospelkonsert:** i kyrkan med Henrik Åberg o orkester. Biljetter 15 €.

**On kl 12 Syfoeringsdag på Klippan:** Missionssoppa, program med Albert Häggblom, Sabina Saramo, Nädens vind. Vid behov av skjuts, ring Bojan 040-147 0121. Arr. Slef.

**NEDERVETIL**

**Kyrkokören:** start ikväll kl 19.30.

**Finsk mässa:** sö 10, Daniel Norrback, Aira Kentala.

**Minior(ÅK 1-3):** start 17.9 må 17.30

**Morgonbön:** i fh varje onsdag kl 8.30

**Öppethus (ÅK 4-6):** start 19.9 on 17.30

**Barnkör:** start nästa to 20.9 kl 17.

**PURMO**

**Fr 13.30:** Musikaldax i Purmo skola för åk 1-6, ny musikal på gång. Himlafest

**Sö 10:** Gudstjänst i kyrkan, Ulf Sundqvist, kantorn.

**19.30:** Lovsångs- o förbönsväll i kyrkan med Rune Månsson, Eivor o Nisse Johansson

**Må 9.30:** Familjeklubben startar i Lillby förs.h.

**19.30:** Missionsgruppen Salamu träffas i Prästgården

**Ti 14:** Kaffe med dagens gäst i Lillby förs.h. Karola Bodbacka berättar om sin cancersjukdom

**On 14:** Andakt med nattvard i Sisbacka pens.bost.

**19:** "Gud - samtal - bön" i Prästgården. Grupp för yngre kvinnor, 1gång/månad. Välkommen med!

**Barnverksamheten:**

**Häftisklubb för barn i åk 1-6:**

**On 14:** Häftisklubb i prästgården, start 19.9

**15.30:** udda veckor! Häftisklubb i Ävist start 26.9

**15.30:** jämna veckor! Häftisklubb i Lillby förs.h. start 19.9

**Söndagsskolor:** start 16.9

**Sö 11:** Avist bykyrka

**Sö 10:** Prästgården

**ALPHA startar:** to 13.9 kl 18.15.

**Avfärd för ungdomar till kyrkhelgen:** i Karleby fr 14.9 kl 18.15.



PÅ GÅNG

**VOLONTÄRUTBILDNING**

i Helsingfors  
Vill du göra en god insats några timmar i månaden?

Kom med på vår utbildning för volontärer till väncirkelarna i Helsingfors. Väncirkelarna fungerar som stöd till personer med psykisk ohälsa som behöver ett gäng vänner, någon att hitta på roliga aktiviteter tillsammans med.

Utbildningen hålls lördagen den 22.9 klockan 10-16 i Cassiopeja, Vegahuset/3:e våningen.

Under utbildningen får du veta mera om väncirkelarna, lära dig om hur man kan hantera psykisk ohälsa i vardagen och hur du själv tar hand om din psykiska hälsa. Deltagarna bjuds på kaffe och lätt lunch under dagen.

Utbildningen ordnas av Psykosociala förbundets Kom Med projekt i samarbete med Sympati rf.

Anmälningar görs till projektledare Leena Pakkanen 040-937 6765, leena.pakkanen@fspc.fi eller till volontärsamordnare Johanna Cresswell-Smith 040-930 5180, johanna.cresswell-smith@fspc.fi senast 17.9.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Unistuderande rökfri pålitlig och skötsam flicka med sambo söker tvåa (ev. större etta) i Helsingfors. Max hyra 700€. Vänligen ring Petra 0503730815.

Åbo Akademi studerande söker etta i Åbo centrum. Är rökfri, har inga husdjur och är en säker hyresgäst. Vänligen ta kontakt! 0405920696

Skötsam, rök och djurfri kvinna önskar hyra en etta i Helsingfors! Hälsn. Linda. Mitt telnr. är 0407052557 och e-mail är linda.sundvik@hotmail.com

UTHYRES

Tvåa i Grankulla, 36 kvm. Hyra 415 euro/månad. Tel.045 1378492

Etta i Ekenäs. Tfn 040-513 7775

TJÄNSTER

Behöver du hjälp med tömning av lägenheten?

Är du i behov av städhjälp?

Behöver du hjälp med butiks och apoteksärenden?

Finns det något som bör repareras eller åtgärdas i ditt hem?

Vi utför de flesta typer av hjälp i hemmet.

Förmånlig och pålitlig service.

Björklund Staffan Firma

Fo-nummer 1887030-3

Bjarne Björklund

bjorklund.bjarne@gmail.com

Tel. 046-8468767

I MIN FÖRSAMLING

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

Arbetshandledarna samlades

Arbetshandledarna och arbetslagskonsulterna i Borgå stift samlades till fortbildning och rådplägning på Lärkkulla stiftsgård den 29-31 augusti.

Temat för dagarna var ”Att möta (mota) förändringar”. Föreläsare var journalisten **Tua Ranninen** som talade om hur det är att använda sig själv som arbetsredskap, och lektor, psykoterapeut och arbetshandledare **Tua Weckström-Lundell** som talade under rubriken ”Arbetshandledningens verktyg och metoder”.

CHRISTINE TALLBERG



DELTAGARNA SAMLADE till gruppfoto. Foto: C Tallberg

**TUNABERG TUNARO**

Hugo och Maria Winbergs stiftelse upprätthåller servicehusboende på **Tunaberg** och vårdhemmet **Tunaro** för svenska pensionärer. Vi behöver dina frivilliginsatser, kontakta **Mona Sandberg, 050-520 2700**. Lediga närvårdartjänster. Vi tar också gärna emot gåvor och testamenten, kontakta **Ken Thilman 040-5568 312**.

www.panoramavasa.fi

**panorama**  
LUNCHRESTAURANT - LOUNASRAVINTOLA  
Vasareipi, To Vaasanpuist. Vasa -Vaasa Tel/Fax: (06) 317 4163

Annonsera i Kyrkpressen! **KP**

Kontakta våra annonsförsäljare:  
**Tom Kytöpuuro** 041 447 5725, **Björn Sten** 0400 012 390,  
**Leif Westerling** 050 329 4444, **Jonny Åstrand** 050 092 4528  
Eller via e-post: [annons@kyrkpressen.fi](mailto:annons@kyrkpressen.fi)  
Annonssinfo på [www.kyrkpressen.fi](http://www.kyrkpressen.fi)

NYTT FRÅN DOMKAPITLET

**Kyrkoherden i Jeppo församling Johan Klingenberg** har beviljats tjänstledighet 1.11.2012 - 31.12.2013 och förordnats att för samma tid sköta kyrkoherdetjänsten i **Purmo församling**.

**Församlingsspastorn i Esse och Purmo församling Ulf Sundqvist** har förordnats att sköta kyrkoherdetjänsten i **Pörtoms församling** 1.10.2012 - 31.12.2013.

**Pastor Jouni Sinisalo** har förordnats att sköta kyrkoherdetjänsten i **Lemland-Lumparlands församling** 17.9.2012 - 31.1.2013.

**Gemensamma kaplanen för Bromarvs och Tenala församlingar Uolevi Salminen** har beviljats begärt avsked från 1.3.2013, varefter han avgår med pension.

**Stiftssekreteraren för personalvård och utbildning vid domkapitlet Margareta Puiras** har beviljats tjänstledighet 1.10 - 31.12.2012 och förordnats att för samma tid sköta kyrkoherdetjänsten i **Kimitoöns församling**.

**Tf kaplanen i Kimito kapellförsamling Maria Wikstedt** har förordnats att sköta kaplanstjänsten i samma församling 1 - 30.9.2012 och kaplanstjänsten i **Västanfjärds kapellförsamling** 1.10.2012 - 31.8.2013, dock högst tills tjänsten blir ordinarie besatt.

**Församlingsspastorn i Åbo svenska församling Malena Björkgren** har beviljats tjänstledighet 4.10.2012 - 8.2.2013.

**Tf kyrkoherden i Replots församling Glenn Kaski** har förordnats att fortsättningsvis sköta kyrkoherdetjänsten i samma församling 1 - 30.9.2012.

**Fullmakt på kaplanstjänsten i Hitis kapellförsamling i Kimitoöns församling** har utfärdats åt t.f. kaplanen i samma kapellförsamling **Antti Kuokkanen** från 1.10.2012.

**Fullmakt på kaplanstjänsten i Kimito kapellförsamling i Kimitoöns församling** har utfärdats åt kaplanen i **Västanfjärds kapellförsamling Karin Donner** från 1.10.2012.

**Fullmakt på kyrkoherdetjänsten i Vörå församling** har utfärdats åt kyrkoherden i **Kimitoöns församling Ulf Sundstén** från 1.10.2012.

**Kyrkoherdetjänsten i Kimitoöns församling** har förklarats ledig att sökas senast 5.10.2012 kl. 15.

**Kaplanstjänsten i Västanfjärds kapellförsamling i Kimitoöns församling** har förklarats ledig att sökas senast 5.10.2012 kl. 15.

**Kyrkoherden i Åbo svenska församling Björn Öhman** har förordnats till tf. kontraktsprost i **Åbolands prosteri** 1.10.2012-30.4.2013.

**Till prästassessor** vid domkapitlet i Borgå stift har för treårsperioden 1.10.2012-30.9.2015 valts kyrkoherden i **Pernå församling Robert Lemberg**.

**HEMSJUKVÅRD**  
**HEMTJÄNST**  
**PERSONLIGA ASSISTENTER**  
**FÖRMEDLING AV PERSONAL**

Annika 045 896 9230  
Marika 045 896 9231

Raseborgs Hälso- och sjukvårdsteam

**Konkordiahemmet** bjuder på eftermiddagskaffe med Öppet Hus **söndag 23.9 kl. 15-17**  
Välkommen att bekanta dig med vårt hem!  
Adress: Apollogatan 5 B 37 Helsingfors

**Optisk specialaffär**

**BACKMANS OPTIK**  
Torggatan 9 Tel. 018-19 226  
Mariehamn

**Ab WSJ Expert Services Oy**

**NYHET I FINLAND**  
**Woodfibre -Träfiberisolering**  
Tillverkat av Granfiber som är ett ypperligt material för isolering i hus. nya och gamla även som tilläggsisolering i mellantak, golv m.m.  
**Äkta Träfiberisolering** är en ekologisk produkt som består av granfiber och tillverkas i Ämmeberg. Skyddat med WSJ-metoden. ([www.wsj.fi](http://www.wsj.fi))  
Isolerings Referensobjekt sökes också tilläggsisolering Referensobjekt sökes  
**Mögelsaneringar och unikt skyddsbehandlat virke finns också.**  
Ta nu kontakt och Begär offert!  
Mera information på hemsidan!  
<http://www.puukuitueriste.n.nu/>  
**Kontakt.**  
[hakan.wiklund@wsj.fi](mailto:hakan.wiklund@wsj.fi)  
Tel: 0400 418103 el. 044 2184650

**FLÄKTEN SOM GENERERAR SIN EGEN EL**

EcoFan är en värmedriven fläkt som är konstruerad för att cirkulera värmen från en kamin runt i rummet. Fläkten använder inte batteri eller nåtanslutning.

**EcoFan 800 (nickel)**  
800-modellen passar för arealer upp till ca. 30-35 m<sup>2</sup>. Den är gjord för en ytemperatur på kaminen/spisen upp till max 340°C, och har sin bästa effekt vid 200 -250°C.

**EcoFan 812**  
812-modellen passar för större arealer. Den cirkulerar 50% mer luft än 800-modellen. Arbetstemperaturen är 65° till 340° och den har sin bästa effekt vid 200 -250° Celsius.

**EcoFan 806 (nickel)**  
Den här fläkten är speciellt konstruerad för kaminer/spisar med lägre ytemperatur som t.ex. gas, täljsten osv. Den tål inte temperaturer över 150°C.

**WAHLROOS VERKSTAD** Malax 06-365 7105 [www.wv.fi](http://www.wv.fi)

**"Ett måste på resan!"**

Vart du än reser, i hem- eller utlandet, packa alltid med Bioteekkis **PROBIOOTTIplus**- mjölk-syrebakteriekapslar och Solkapslar.

Bioteekkis Solkapslars värdande palmextrakt gör dig snabbare brun, förhindrar bränd hud och motverkar rynkor.

Bioteekkis **PROBIOOTTIplus** mjölk-syrebakteriekapslar normaliserar effektivt tarmfloran om plötsliga dietförändringar eller främmande förhållanden rubbar balansen.

För vacker solbränna!

Naturlig motståndskraft!

Säljes i naturkost affärer, på hälsoavdelningar och apotek

**BIOTEKKI OY**  
Tel. (02) 434 7000 • [www.bioteekki.fi](http://www.bioteekki.fi)



## INKAST GUNNAR AF HÄLLSTRÖM

## Autistisk religion?



**GUBBARN KNOGAR** på maskinerna bullrar. Det ska bli ett hus. Ett hem för autistiska barn, här i grannskapet. Det är jättebra, för autism är sorgligt! Sjukdomen innebär, för att återanvända ett slitet uttryck, ett "disconnecting people". Den skiljer den drabbade från andra människor, så att man bara har sig själv (grekiskans autós, därav autism) att kommunicera med.

**OCH VARFÖR** fundera på detta här bakom draperiet i turistklassen? Jo, vi är många här inneslutna i den högtflygande tuben, men få är närvarande. Utflugna, fast de sitter här! De som är mest på ort och ställe är utan tvekan barnen. De lever här och nu, tittar, frågar, petar och väsnas. Också personalen ser vaken ut. Men, men! Många av oss andra är fästa vid ledningar till någon apparat som injekterar något i öronen. Grannen här undergår just denna behandling. Han har ögonen öppna, men blicken antyder en semi-autistisk tillvaro.

**MÄNNISKAN MÅSTE** föreställa sig allt i tid och rum, sade de lärde förr. Men numera ser människor ut att riktigt flyga mot en tillvaro där kropp och själ är åtskilda, där tid och rum är bisaker. En disinkarnerad tillvaro alltså, om ni tillåter. Kan det vara hälsosamt?

**HELT NYTT** är detta nu inte. På religionens område har en autistisk fromhetstyp länge rekommenderats i västerlandet, alltså en religion bara för mig själv, osynlig, frånvarande, inte kommunikativ. Gemensamma funktioner undanbedes, sådana som bön tillsammans, gudstjänstfirande, nattvardsgemenskap. Syndernas förlåtelse lär man ska få på internet, utan inblandning av andra.

**TRADITIONELL KRISTENDOM** är en stor protest mot en sådan frånvaro och ensamhet. Brustna kontakter är följer av syndafallet, inte något som man ska sträva efter! Inkarnation handlar det om, inte dess motsats! Nådemedlen förenar. Hos oss, inkröktare varelser i oss själva, väcker Anden kärlek och längtan till gemenskap med varandra. En församling är på det sättet finurligt inrättad att den lever och mår i tiden och i rummet. Man träffas där. Men en församling är trots det inte fjättrad, vare sig vid tiden eller rummet, vilket låter modernt.

**VÅRA TANKAR** når kanske inte ut utanför oss själva. Men Gud känner allas tankar, också våra som hotas av isolering. Helt ensam är inte ens autisten, för Gud "känner mina tankar fjärran ifrån". Hemmet för autister ska hjälpa barnen att få kontakt med andra. Kyrkan är hemmet som ska göra ... just det samma.

Gunnar af Hällström är professor i dogmatik vid Åbo Akademi.

## KYRKPRESSAT SOFIA TORVALDS

## Och så började de sälja välsignat vatten



När nyheter om olika religiösa samfund når över nyhets- tröskeln i dagspressen handlar de i regel om konflikter. Personalkonflikter, fall av sexuellt utnyttjande eller kanske tvister kring heta ämnen som kvinnliga präster eller homosexualitet. Positiva kyrkonyheter handlar oftast om bistånd eller brödkörer – situationer där kyrkorna hjälper dem som är svagare.

Nyheter skapar en tydlig polaritet. Antingen är de som sysslar med religion bad guys (så där som fariséerna) eller också är de good guys (så där som Jesus). De grälar, gnabbar och kränker. Eller också är de goda, tålmodiga och givmilda.

Förra veckan nådde en liten kyrklig nyhet över alla nyhetströsklar. Det handlade om Frälsningsarmén i Örnsköldsvik som kommit på att sälja "välsignat vat-

ten" för att hämta in pengar för socialt arbete. "Man får ett fräscht vatten som Herren har skapat", sa den lokala kårledaren. Hans ord citerades plötsligt i nästan varje dagstidning (och i Kyrkpressen).

Varför? För att det var lustigt men samtidigt snällt. Vad fiffiga de är där på Frälsningsarmén, skrockade man. Lite naiva förstås (välsigna vatten och sälja på flaska!), men fiffiga.

Några dagar senare kom en uppföljare: Frälsningsarmén stoppar välsignat vatten. Också den spred sig snabbt och ledde till notiser i så gott som alla svenska dagstidningar. Kopplingen till välsignelse var oklar, sades det. "Det hände utan att vara förankrat i hur vi använder vårt varumärke och vår sköld", sa Frälsningsarméns informationschef Bert Åberg.

Också jag hoppade på taget och skrev notisen. Vi följde upp nyheten på webben och rapporterade om försäljningsstoppet. Först var det en

**"Välsignat vatten" kan bli en försäljningssuccé för Frälsningsarmén. I Örnsköldsvik, Sverige, har drycken sålt mer än Ramlösa under sommaren."**

skojig notis. Sen ledde den till en konflikt. Först handlade det om "ett fräscht vatten som Herren har skapat". Uppföljningen hade det som var lite naivt och förtjusande blivit lite skumt och orätt.

Och jag frågar mig: vad lärde vi oss om Frälsningsarmén efter den nyhetscykeln? Att organisationens inre informationsgång är dålig? Jag undrar hur många dagstidningsläsare som förstod vad som menades med "det är en väldigt otydlig koppling till välsignelse". För vad är välsignelse? Vad får vilket samfund välsigna? Skul-

le den ortodoxa kyrkan som brukar välsigna vatten kunna sälja det vattnet på flaska, för att drickas? Vad känner vi till om Frälsningsarméns teologi på just den här punkten?

Den lilla roliga nyheten blev plötsligt lite jobbig. Den blev komplicerad, men ämnet var inte tillräckligt stort för att man verkligen skulle reda ut sammanhangen. Det handlade, trots allt, bara om att sälja vatten på flaska. Dessutom för ett gott ändamål.

Nyhetscykeln fick mig att grubbla över hur vi, medierna, skriver om religiösa samfund och deras arbete. Vad vet vi egentligen om den verklighet som gömmer sig bakom notiserna, och vill vi veta? Vill vi skriva om människor som försöker vara goda men brister? Vill vi skriva om verklighet som inte är svartvit utan grå? Vill vi reda ut den verklighet som inte går att fånga i en enkel polaritet? Vagar vi skriva "kanske" och "jag tror"?

Jag tror vi borde.

## KYRKTORGET TACK

## Lyckat i Närpes

I år hade jag satsat på att övervara Kyrkorget 2012 i sin helhet under besöket i Närpes den 6 september. Med facit i hand vill jag tacka arrangörerna och alla medverkande för en innehållsrik dag.

Jag kan tänka mig att det är rätt tungt för alla utställare och övriga aktörer att under några veckor besöka samtliga prosterier i stiftet. Ett uppriktigt tack till er alla!

Jag hoppas att det i lokal församlingarna förs uppföljande diskussioner och tankeutbyte över det som presenterades i komprimerad form under dagen. Inte minst det avslutande anförandet om framtidens församlingar. Det är sällan som ett så tankeväckande anförande hållits i Närpes församlingshem. Jag ser fram emot en uppföljande diskussion kring kyrkoherde Bo-Göran Åstrands tankar i detta väsentliga ärende.

GUSTAV LAWAST

## Vill du ha Kyrkpressen?

Tack vare de lutherska församlingarna når Kyrkpressen varje vecka över 100 000 hem.

Om du inte tillhör dem som får tidningen via församlingen, kan du prenumerera på Kyrkpressen som

privatperson. Du kan även ge en gåvoprenumeration till någon som inte får den.

Ring **09 61261550** eller skicka e-post till [prenumeration@kyrkpressen.fi](mailto:prenumeration@kyrkpressen.fi)



Priset för en privatprenumeration år 2012 är 68 euro. (moms 9% tillkommer)

## OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion  
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors  
E-post: [redaktionen@kyrkpressen.fi](mailto:redaktionen@kyrkpressen.fi)  
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

## BRÄND KYRKAN

**"Tänk om kyrkorna sade nej till marknadslogikens kommunikation men satsade på själavård och andlig vägledning."**

Kommunikatören Lisbeth Gustafsson i tidningen Sändaren.

## BERÖM FÖR KYRKPRESSEN

Journalistiskt flaggskepp

Ledarskribenten **Jan-Erik Andelin** lyfter fram Kyrkpressen i lördagens Östra Nyland med anledning av Lovisa svenska församlings frivilliga insamling för prenumerationer. – Tidningen förtjänar

ett bättre öde än att tytna ihop, vara beroende av sparbössor och insamlingskonton – eller försvinna, skriver han.

Andelin berömmar KP som journalistiskt välgjord och bland det visuellt fräschaste "som just nu trycks på prassligt finlandssvenskt tidningspapper".



# Höstnytt av Hellsten!

**Du är mer än du anar  
– om konsten att bli vän med sin själ**

**Angeläget. Livsnära.  
Meningsfyllt.**

”Det är en svår konst att våga vänta in sin själ och bli vän med den. Men när vi gör det kan viktiga saker hända: med kärleken, med arbetet, med självkänslan och med oss själva. Med allt det som vi innerst drömt om, men hittills bara anat.”



i översättning av Märten Westö

**Tommy Hellstens böcker  
i pocketserie med nya  
grafiska bokomslag!**



**Flodhästen i vardagsrummet**

Om medberoende och om mötet med barnet inom oss **12,90**

**Flodhästen på arbetsplatsen**

När rollerna från barndomen flyttar in på arbetsplatsen **9,90**

**Ju mindre du gör desto mer får du gjort**

Om livets paradoxer **10,90**

**Föräldraskap**

Makt med ansvar **9,90**

**Barn av livet**

Resan till vuxenlivet och dess ansvar **9,90**

**Med människan**

Om att sätta gränser, undvika utbrändhet och må bra i en pressad tid **9,90**

**Fontana Media**

Tfn (09) 612 615 30 • Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors • [www.fontanamedia.fi](http://www.fontanamedia.fi)

**kuriren**  
–tidningen för Dig!  
Prenumerera på den allt mer populära finlandssvenska veckotidningen Kuriren. På ett år har läsekretsen ökat med **25%** och är nu uppe i **50.000!**

**VI LOTTAR UT TRE PAR  
HACKMAN KASTRULLER**

Prenumerera och delta i utlottningen

Nu har du möjlighet att vinna ett par kastruller av hög klass. Kuriren lottar ut tre par kastruller med glaslock av märket **Hackman Matador**. Kastrullerna är 2,5 och 4 liter och har ett sammanlagt värde på cirka **135 euro**.



## JA TACK!

- JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN**
- för resten av år 2012 och hela året 2013 för 75 € (inom Norden)
  - Tre (3) provnummer för endast 14 euro.
  - Ett halvt år för endast 40 euro.

- JAG DELTAR I UTLOTTNINGEN AV TRE PAR HACKMAN MATADOR KASTRULLER**  
(värde ca 135 euro/par)

**SÄND KURIREN TILL:**

|          |
|----------|
| NAMN     |
| ADRESS   |
| TEL/MOB. |

**SÄND RÄKNINGEN TILL:**

|          |
|----------|
| NAMN     |
| ADRESS   |
| TEL/MOB. |

**Nej tack**, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utlottningen av Hackman Matador kastrullerna. Jag returnerar beställnings- och utlottningsblanketten försedd med ett 1-klass frimärke till adressen Kuriren, PB 12, 65101 VASA (var snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv in den nya under).

**Erbjudandet gäller till den 30.11.2012**

Kan sändas ofrankerat inom Norden  
Kuriren betalar portot

**kuriren**

PB 12  
SVARFÖRSÄNDELSE  
KOD 5005430  
65103 VASA